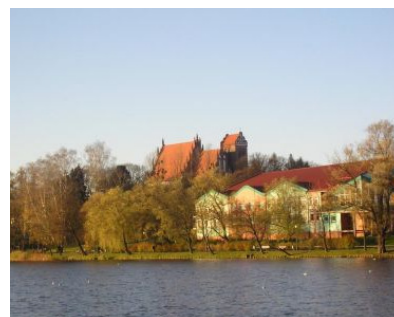

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

Urząd Miejski w Iławie

**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
MIASTA IŁAWA**

Iława, 2015

Spis treści

Spis treści	2
Wprowadzenie.....	5
I. Informacje podstawowe – streszczenie	14
II. Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie –diagnoza sytuacji przestrzenno-społeczno-gospodarczej.....	15
1.1. Zagospodarowanie przestrzenne – uwarunkowania kulturowe.....	16
1.1.1. Ogólna charakterystyka, rys historyczny miasta Iława.	21
1.1.2. Zabytki na terenie miasta Iława	24
1.1.2.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa Warmińsko-Mazurskiego	24
1.1.2.2. Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków	25
1.1.2.3. Zabytki archeologiczne	31
1.1.3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	32
1.1.3. Uwarunkowania ochrony środowiska	33
1.1.4. Infrastruktura techniczna.....	37
Komunikacja	38
Gospodarka odpadami	41
Kanalizacja	41
Wodociąg	43
Gazociąg.....	43
1.1.5. Własność gruntów i budynków	44
1.1.6. Identyfikacja problemów.....	44
1.2. Gospodarka.....	45
1.2.1. Rynek pracy.....	45
1.2.2. Bezrobocie.....	48
1.2.3. Źródła utrzymania ludności oraz wykształcenie mieszkańców	49
1.2.4. Identyfikacja problemów.....	50
1.3. Sfera społeczna.....	51
1.3.1. Struktura demograficzna i społeczna	51
1.3.2. Ochrona zdrowia	59
1.3.4. Oświata.....	59
1.3.5. Kultura i sport.....	62
1.3.6. Identyfikacja problemów.....	64
1.4. Potencjał społeczno-gospodarczy Iławy na tle ośrodków konkurencyjnych.	65
1.5. Sfera mieszkaniowa.....	71
1.6. Analiza SWOT – identyfikacja mocnych, słabych stron.	73
II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno - społeczno - gospodarczego miasta i regionu	78
III. Założenia programu rewitalizacji.....	82
3.1. Podokres programowania	82
3.2. Delimitacja obszarów priorytetowych i zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru	83
OBSZAR 1	85
OBSZAR 2	86

OBSZAR 3	87
3.3. Wskaźniki dla poszczególnych kryteriów.....	88
3.4. Oczekiwane wskaźniki realizacji	95
IV. Plan działań rewitalizacyjnych na terenie miasta Iława.....	96
4.1. Plan działań przestrzennych (techniczno-materialnych) w latach 2007-2011	98
4.2. Plan działań gospodarczych w latach 2007-2011.....	105
4.3. Plan działań społecznych w latach 2007-2011	105
4.4. Plan działań rewitalizacyjnych w latach 2012-2015	107
Działania przestrzenne	107
Działania gospodarcze.....	107
Działania społeczne.....	107
V. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2007-2015	108
VI. System wdrażania - wybór prawnej formy zarządzającego programem	112
VII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	112
Definicje przydatne potencjalnym beneficjentom w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych.....	117
SPIS TABEL	129
SPIS RYSUNKÓW	130

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

Opracowanie:

INPLUS Sp. z o.o.

10 – 686 Olsztyn ul. Wilczyńskiego 25E/216

Tel. +48 89 523 73 80, +48 89 541 42 17, Fax. +48 89 522 29 52

E-mail: biuro@inplus.pl

www.inplus.pl

Wprowadzenie

Rewitalizacja - oznacza proces zmian przestrzennych, technicznych, społecznych i gospodarczych podjętych w interesie publicznym, których celem jest wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej, przywrócenie mu dawnych funkcji oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju z wykorzystaniem jego cech endogenicznych.

Program rewitalizacji - oznacza opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę wieloletni program działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki zmierzający do wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do dalszego rozwoju obszaru.

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Iławy jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności zarówno Miasta, jak i Gminy w oparciu o działania sprzyjające długofalowemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu. Stanowi on również niezbędny instrument do ubiegania się o pomoc finansową z Unii Europejskiej. Narodowy Plan Rozwoju (NPR) stanowił podstawę programowania pomocy unijnej w latach 2004-2006. Na lata 2007-2013 dla perspektywy finansowej NPR zostały opracowane Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (Narodową Strategię Spójności). Narodowa Strategia Spójności (NSS) jest dokumentem strategicznym określającym priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS),
- Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013.

Podstawowym celem strategicznym NSS jest stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz podwyższenie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski.

Zakłada się także realizację celów szczegółowych tj.:

- tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego;
- wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego;
- podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw w tym szczególnie sektora usług;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów;
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
- rozwój obszarów wiejskich.

NSS będzie realizowana przy pomocy Programów Operacyjnych (PO) oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO):

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO);
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka;
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

Program będzie współfinansowany z krajowych środków publicznych tj.:

- 1) środków budżetu państwa, uruchamianych dla dysponentów budżetowych przez Ministra Finansów;
- 2) środków jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) innych środków publicznych

Na realizację Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013 przewiduje się 74,6 mld euro, z czego wkład publiczny będzie stanowił 69,3 mld euro. Z tej sumy wielkość alokacji środków wspólnotowych wyniesie 59,5 mld euro (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Funduszu Spójności), a publiczny wkład krajowy w projekty współfinansowane ze źródeł budżetu Wspólnoty będzie stanowił ok. 9,8 mld euro.

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – 26,8% całości środków (ok. 15,9 mld euro),
- PO Rozwój Polski Wschodniej – 3,6% całości środków (ok. 2,2 mld euro),
- Programy operacyjne europejskiej współpracy terytorialnej – 1% całości środków (ok. 0,6 mld euro),
- PO Infrastruktura i środowisko – 35,7% całości środków (ok. 21,3 mld euro),
- PO Innowacyjna gospodarka – 11,7% całości środków (7 mld euro),
- PO Kapitał ludzki – 13,7% całości środków (8,1 mld euro),
- PO Pomoc techniczna - 0,4% całości środków (0,2 mld euro).

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury w rozdziale 5 przedstawia osie priorytetowe i działania. W podrozdziale 5.4. „Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast”, którego celem jest: „Wzmocnienie miast o wysokim potencjale jako atrakcyjnych centrów przedsiębiorczości, usług i zamieszkiwania”. Działania skierowane będą na

wyeliminowanie przyczyn i skutków degradacji obszarów oraz ich ożywienie. Polegać będą na kompleksowych działaniach technicznych, społecznych i ekonomicznych mających na celu przywrócenie dawnej świetności oraz zapewnienie rozwoju obszarów miejskich. Istotną zmianą jest możliwość finansowania obszarów mieszkalnych poprzez kategorię interwencji „*Infrastruktura mieszkalnictwa*”, w ramach której o dofinansowanie swoich projektów mogą ubiegać się spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe. W ramach tego działania wspierane będą projekty związane z modernizacją i remontami wspólnych części budynków wielorodzinnych, zrealizowanych w przestarzałych technologiach przemysłowych, zwłaszcza z wielkiej płyty.

Pozostaje, również działanie „*Restrukturyzacja terenów powojaskowych i poprzemysłowych*”. W ramach tego działania wspierane będą projekty zwiększające atrakcyjność gospodarczą i inwestycyjną tych terenów, dotyczące ich zagospodarowania i prowadzenia nowych funkcji gospodarczych i społecznych. Dofinansowanie obejmie przygotowanie istniejących obiektów na potrzeby działalności gospodarczej lub społecznej poprzez modernizację i adaptacją zabudowy oraz budowę nowych obiektów, niezbędnych dla kompleksowości przedsięwzięcia.

Obszary poddawane rewitalizacji muszą zostać wyznaczone przez samorząd gminny w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

W ramach realizacji celu szczegółowego wspierane będą projekty wynikające z Lokalnych Programów Rewitalizacji. Dokonując wyboru granicy rewitalizowanego obszaru należy wziąć pod uwagę występowanie na wnioskowanym terenie łącznie, co najmniej dwóch wymienionych kryteriów:

- wysoki poziom bezrobocia mieszkańców;
- wysoki poziom ubóstwa;
- wysoki poziom przestępczości;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców;

- wysoki poziom degradacji technicznej infrastruktury i budynków;
- wysoki poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Spodziewane rezultaty:

- Stworzenie przestrzennych warunków jakościowego rozwoju miast,
- Zmniejszenie różnicowań w rozwoju i jakości życia mieszkańców w poszczególnych obszarach miasta,
- Stymulowanie rozwoju gospodarczego obszarów miejskich i podmiejskich,
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa,
- Poprawa estetyki przestrzeni publicznych,
- Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko,
- Zwiększenie atrakcyjności terenów publicznych,
- Zagospodarowanie opuszczonych terenów.

Rodzaje potencjalnych beneficjentów:

- Jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne,
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w odrębnych

przepisach,

- Organizacje pozarządowe nie działające dla zysku, stowarzyszenia, fundacje
- Szkoły wyższe,
- Spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe,
- Jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, jednostki samorządu terytorialnego,
- Podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- Porozumienia podmiotów wymienionych powyżej,
- Organy administracji rządowej w województwie,
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (np. Policja, Straż Pożarna).

Granice obszarów rewitalizacji zostały wyznaczone na podstawie krytycznej analizy wyników badań i analiz przeprowadzonych dla potrzeb przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Iława. Dokonując tego wyboru wzięto pod uwagę poziom bezrobocia, ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe, przestępczość, wykształcenie mieszkańców, ich przedsiębiorczość, degradację infrastruktury technicznej i budynków, zanieczyszczenie środowiska naturalnego.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława dotyczy obszarów znajdujących się na terenie Gminy Miejskiej Iława. Przy jego przygotowaniu zaangażowani byli lokalni przedstawiciele wszystkich podmiotów z terenu gminy, którzy chcą i będą korzystać ze środków strukturalnych m.in. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego (Gminy Miejskiej Iława i Powiatu Iławskiego), innych podmiotów publicznych, a także przedstawiciele największych zakładów pracy z terenu gminy, przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych oraz partnerzy gospodarczy.

Zidentyfikowanie zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji następuje w wyniku przeprowadzenia diagnozy stanu istniejącego terenu objętego programem. Określone w ten sposób potrzeby będą stanowiły podstawę do przyjęcia kierunków rewitalizacji.

Narzędziem podstawowym służącym realizacji przyjętych działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Iława są środki z Funduszy UE rozdysponowywane w ramach różnych programów pomocowych.

Projekty objęte programem powinny uwzględnić:

- tworzenie warunków lokalnych i infrastruktury dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym dla podniesienia kwalifikacji mieszkańców terenów zagrożonych. Szczególnie istotne będą projekty mające znaczenie dla rozwoju gospodarczego;
- zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem;
- renowację zabudowy budynków w tym obiektów infrastruktury społecznej;
- renowację budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym;
- poprawę ruchu kołowego, pieszego i estetyki przestrzeni publicznej;
- przebudowę i/lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych;
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości.

Dotacje przyznawane będą w wyniku konkursów projektów, decydować będzie punktacja przyznawana wg kryteriów merytorycznych, z których najważniejsze to:

- wpływ projektów na poprawę warunków ekonomicznych i atrakcyjność inwestycyjną danego obszaru oraz tworzenie miejsc pracy;
- trwałość projektu i jego wykonalność instytucjonalna;
- komplementarność z działaniami realizowanymi dla osób chcących podnieść

kwalfikacje, zagrożonych utratą zatrudnienia lub wykluczeniem społecznym;

- komplementarność z projektami przygotowanymi w ramach innych programów pomocowych.

Programy rewitalizacji obszarów miejskich realizowane przez Unię Europejską pozwoliły wyodrębnić szereg zasad, metodologii opracowywania i wdrażania strategii rewitalizacji obszarów miejskich. Na metodologię Lokalnego Programu Rewitalizacji składa się:

- Analiza – opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji musi opierać się o kompleksową i szczegółową analizę obszaru rewitalizacji. Problemy związane z degradacją obszarów miejskich podlegają badaniu oraz rozpoznaniu wzajemnych relacji między nimi. Wykonanie analizy SWOT pomaga w identyfikacji problemów i znalezieniu najlepszych rozwiązań. Kluczowym elementem analizy jest założenie, że złożone i powiązane ze sobą problemy wymagają zastosowania zintegrowanych i kompleksowych rozwiązań.
- Wizja – etap wstępny, analityczny powinien doprowadzić do sformułowania wizji rewitalizowanych obszarów. Wizja powinna zakładać najbardziej efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów – ekonomicznych, ludzkich, historycznych, kulturowych i naturalnych.
- Strategia – jest opracowywana w celu realizacji wizji. Powinna być zintegrowana, czyli nakierowana na zrównoważony rozwój infrastrukturalny, społeczny, ekonomiczny i środowiskowy. Ważne jest, aby w strategii wskazać konkretne cele cząstkowe, służące stopniowej realizacji ustalonych celów ogólnych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W strategii konieczne jest wzięcie pod uwagę poszkodowanych grup społecznych zagrożonych wykluczeniu społecznemu. Zakłada się długoterminowość strategii, m.in. ze względu na konieczność zgromadzenia koniecznych środków finansowych,

nabycia gruntów i stworzenia nowych partnerskich struktur służących wdrażaniu. Istotną kwestią jest stałe monitorowanie i dostosowywanie strategii.

- Struktura – opracowywana jest w celu wdrażania strategii i powinna być kierowana przez władze lokalne. Należy stworzyć partnerstwo instytucji, organizacji, a także sektora prywatnego i społeczności lokalnej. Kluczową sprawą jest określenie zakresu odpowiedzialności poszczególnych partnerów procesu wdrażania.

Według Komisji Europejskiej programy rewitalizacji powinny wspierać podejście opierające się o zasady zrównoważonego rozwoju przez cztery priorytety:

- Poprawę koniunktury gospodarczej;
- Promowanie równych szans, integrację społeczną i rehabilitację najsłabszych obszarów miejskich;
- Ochronę i poprawę środowiska miejskiego;
- Dobre zarządzanie miastem oparte na udziale mieszkańców w tworzeniu i wdrażaniu projektów.

I. Informacje podstawowe – streszczenie

- Tytuł: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iławy.
- Czas obowiązywania Programu Rewitalizacji: lata 2007-2015.
- Lokalizacja: Miasto Iława, województwo warmińsko-mazurskie.
- Obszar: 2188 ha.
- Liczba mieszkańców: 32308.
- Operator Programu: Miasto Iława.
- Partnerzy: Gmina Iława, Powiat Iława, Spółdzielnie Mieszkaniowe, Stowarzyszenia, inni beneficjenci przewidziani do możliwości finansowania inwestycji w ramach projektów rewitalizacyjnych.
- Cele programu: zainicjowanie przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych w celu rewitalizacji wyznaczonych obszarów kryzysowych, poprzez nadanie im nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do ich rozwoju, w podziale na sfery przestrzenne i społeczno-gospodarcze.

II. Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie –diagnoza sytuacji przestrzenno-społeczno-gospodarczej

Iława jest miastem położonym w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Jest jednocześnie siedzibą Powiatu.

Iława jako element hierarchii sieci osadniczej zajmuje wraz z Bartoszczami, Działdowem, Giżyckiem, Kętrzynem, Mrągowem, Ostródą i Szczytnem miejsce subregionalnego ośrodka rozwoju. Będąc subregionalnym ośrodkiem rozwoju, skupia wielofunkcyjny potencjał gospodarczy, a także znaczący potencjał usługowy o znaczeniu powiatowym w zakresie: szkolnictwa, ochrony zdrowia, kultury, sportu, handlu, otoczenia biznesu.

Iława, jest piątym co do wielkości miastem województwa warmińsko-mazurskiego, po: Olsztynie, Elblągu, Ełku i Ostródzie. Ludność Iławy liczy 32 308 mieszkańców (według stanu na dzień 31.XII.2006 roku), co stanowi 35,9 % ludności powiatu iławskiego i 2,3 % ludności województwa warmińsko-mazurskiego.

Pod względem geograficznym miasto zlokalizowane jest na południowym brzegu Jezioraka, co jest sprzyjającym czynnikiem rozwoju turystyki. Północna część miasta znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego. W granicach miasta znajdują się również różnej wielkości wyspy, z których największa - Wielka Żuława o pow. 82,4 ha - jest jednocześnie największą wyspą śródlądową w Polsce.

Iława posiada korzystne połączenia komunikacyjne zarówno drogowe, lecz przede wszystkim kolejowe. Szkielet układu komunikacyjnego miasta tworzy droga krajowa nr 16 relacji: Grudziądz - Olsztyn - Augustów, a w odległości około 30 km od Iławy przebiega droga międzynarodowa nr 7 Gdańsk - Warszawa – Kraków. Iława stanowi także węzeł kolejowy o znaczeniu wojewódzkim, a także krajowym, którego podstawowym elementem jest linia magistralna E-65 relacji: Gdańsk – Iława – Warszawa – Żylica.

Dużą atrakcję turystyczną, a jednocześnie doskonałym rozwiązaniem komunikacyjnym jest droga wodna z Iławy, wiodąca przez Jeziorak, Kanał Elbląski, do Zalewu Wiślanego.

1.1. Zagospodarowanie przestrzenne – uwarunkowania kulturowe

Na dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne miasta największy wpływ bez wątpienia ma jego położenie geograficzne oraz uwarunkowania historyczne.

Na terenie miasta wyróżniono siedem elementów podziału przestrzennego:

I – Strefa zabudowy śródmiejskiej

Obszar zlokalizowany w centralnej części miasta, ograniczony z dwóch stron przez elementy środowiska naturalnego: rzekę Iławkę – od północy, jeziora Mały Jeziorak i Jeziorak – od zachodu. Od strony wschodniej jego granica przebiega wzdłuż ulic

Grunwaldzkiej i Wyszyńskiego, natomiast po stronie północnej biegnie wzdłuż ulicy Andersa obejmując także Szpital Powiatowy oraz Szkołę Podstawową nr 2. Występuje tu w przeważającej części zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wraz zabudową usługową. Jest to również miejsce koncentracji większości usług publicznych tj. Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, Urząd Skarbowy, kino, teatr, poczta, sąd, szpital, amfiteatr, banki, a także 9 szkół (3 podstawowe, 2 gimnazja, Zespół Szkół Średnich, Zespół Szkół Zawodowych oraz Filia Szkoły Wyższej im. Włodkowica w Płocku i Państwowa Szkoła Muzyczna).

Charakterystyczne dla tego obszaru jest zlokalizowanie funkcji mieszkaniowo-usługowej wzdłuż głównych ulic (Kościuszki, Królowej Jadwigi, Grunwaldzka), natomiast zabudowy wyłącznie mieszkaniowej – na zapleczu tych usług.

Typ zabudowy nie jest jednolity. 4-kondygnacyjne bloki mieszkalne, które powstały w latach siedemdziesiątych XX wieku występują na przemian z XIX-wiecznymi kamienicami, które mają od 2 do 4 kondygnacji. Wśród nich są zabytki wpisane do rejestru zabytków, w których obecnie zlokalizowane są jednostki użyteczności publicznej, bądź pełniące funkcje mieszkalne. Obrzeża obszaru zabudowy śródmiejskiej pokrywa miejscowo zabudowa jednorodzinna występująca po wschodniej stronie strefy.

Warto zwrócić uwagę na obszar pierwotnego centrum miasta, które na dzień dzisiejszy stanowi peryferia strefy zabudowy śródmiejskiej. Osiedle z tzw. wielkiej płyty, które powstało na fundamentach, zniszczonych działaniami wojennymi na początku lat siedemdziesiątych XX wieku, jedynie układem budynków przypomina średniowieczne założenie.

II – Strefa zabudowy produkcyjno-składowej

Największa koncentracja przemysłu występuje przy ulicach: Lubawskiej oraz Kardynała Wyszyńskiego. Dzielnice przemysłowe wydzielono w 1993 roku na obrzeżach

miasta, aby zlokalizowane na nich zakłady nie kolidowały z zabudową miejską i funkcjami turystycznymi, a jednocześnie miały możliwość swobodnego rozwoju. Realizacja koncepcji z 1993 roku zakładała również podjęcia działań zmierzających do zmiany lokalizacji zakładów przemysłowych położonych w centrum miasta, które ograniczają rozwój funkcji mieszkaniowo-usługowych oraz turystycznych.

Obszar od strony zachodniej sąsiaduje bezpośrednio ze strefą zabudowy śródmiejskiej, przechodzi na wschodnią stronę torowiska, od północy granicę stanowi rzeka Iławka, a od północnego wschodu ulica Składowa.

Usytuowana jest tu większość zakładów przemysłowych miasta, jak też różnego rodzaju magazyny i hurtownie. Zlokalizowano tu między innymi: Zakład produkcji nasion, Zakłady drobiarskie oraz Zakłady przemysłu meblowego i Zakłady produkcji odzieżowej, Iławskie Zakłady Napraw Samochodów, jak również drobne zakłady produkcyjne tj. hurtownie odzieży, składy i magazyny.

Południowo-zachodnią część strefy zajmują tereny Elektrociepłowni, poza tym znajdują się tu Zakłady przemysłu ziemniaczanego.

Ponadto w południowej części terenu znajduje się nieczynne już składowisko odpadów, które w najbliższym czasie poddane ma być rekultywacji.

III – Pasma zabudowy mieszkaniowej

Dwa obszary położone wzdłuż ciągów komunikacyjnych: Dąbrowskiego, Lipowy Dwór, Zalewska oraz wzdłuż ul. Ostródzkiej. Powstaje głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, część domów jest jeszcze w budowie, występują także działki niezabudowane. Występują również skupiska zabudowy wielorodzinnej - cztero- i pięciokondygnacyjnej.

IV – Obszary usług publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim

Do tej grupy zaliczono dwa obszary, stanowiące „bieguny” rozwoju zabudowy miejskiej. Pierwszy z nich położony jest w zachodniej części Iławy i obejmuje tereny rekreacyjne (Stadion Miejski), Zespół Szkół Ogólnokształcących oraz dworzec kolejowy Iława Miasto. Drugi z obszarów obejmuje teren dworca głównego.

V – Obszary dominacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Jest to znaczący element zagospodarowania przestrzennego miasta, który zaistniał już 1920 roku przy sporządzaniu pierwszych opracowań urbanistycznych nazwanych „planami perspektywicznymi w zakresie rozwoju ogólnej zabudowy miejskiej”. Zaplanowano wtedy między innymi lokalizację osiedla domków jednorodzinnych pomiędzy dworcami kolejowymi (dzisiejsze os. Gajerek).

Va– Osiedle Gajerek

Sięgające północną granicą jeziora Mały Jeziorak osiedle, to najwcześniej zaplanowany obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Obszar opisany był w „planach perspektywicznych w zakresie rozwoju ogólnej zabudowy miejskiej”. Jego położenie ustalono ze względu na korzystną sytuację przestrzenną – lokalizacja pomiędzy dwoma dworcami kolejowymi i w pobliżu centrum. Tereny te udało się w pełni zagospodarować dopiero w latach 1960-1970. Występująca tu zabudowa jest typowa dla tego właśnie okresu.

Vb – Osiedle

Skupisko zabudowań położone na południu miasta, po wschodniej stronie osiedli mieszkaniowych wielorodzinnych. Usytuowanie osiedla nastąpiło w latach trzydziestych XX wieku. Wtedy też tereny te w znacznej mierze zagospodarowano. Po wojnie obszar ten został rozbudowany.

VI – Obszary dominacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

Do największych skupisk zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej należą osiedla: Podleśna i XXX-lecia., które powstały w południowo-zachodniej części Iławy, w pobliżu centrum. Sąsiadujące ze sobą osiedla, składają się z 4-kondygnacyjnych bloków mieszkalnych. Zabudowania te powstały w latach sześćdziesiątych XX wieku, wraz z powstaniem spółdzielni mieszkaniowych.

Posiadają własne zaplecze handlowe i kulturalne, a także oświatowe. Zlokalizowano tu kilka obiektów handlowych, Dom Kultury, szkołę podstawową, gimnazjum, 2 ośrodki zdrowia oraz kościół. Na terenie osiedli występują tereny rekreacyjne (place zabaw i boiska).

VII – Obszar Wielkiej Żuławy

Położona w północno-zachodniej części miasta, jedna z największych wysp śródlądowych Europy - Wielka Żuława zajmuje obszar o powierzchni 86,4 ha. W okresie od X do XIII wieku znajdowało się tu grodzisko, dziś zlokalizowano tu 5 stanowisk archeologicznych.

Obecnie tereny zabudowane na wyspie to ośrodki wypoczynkowo-rekreacyjne. Jest to teren wciąż niewystarczająco zagospodarowany turystycznie i rekreacyjnie, który w przyszłości powinien stać się centrum turystycznym miasta.

W zakresie infrastruktury Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Iława przewiduje dwa warianty połączenia miasta z wyspą Wielka Żuława. Pierwszy z nich to połączenie mostowe, natomiast drugi zakładałby dwa połączenia promowe. Zaplanowano również połączenie wodno-kanalizacyjne wyspy z miastem.

Pozostała, nieobjęta strefami, część terenów to głównie niewielkie obszary zabudowy jednorodzinnej zlokalizowane na obrzeżach miasta oraz tereny zieleni urządzonej, nieurządzonej, a także lasy.

1.1.1. Ogólna charakterystyka, rys historyczny miasta Iława.

Miasto założone zostało w 1305 r., jednak najstarsze ślady pobytu grup ludzkich w okolicach Iławy pochodzą ze schyłkowego paleolitu (ok. 10000 p.n.e.). Założenie miasta Iławy wiązało się z postępowaniem planowej akcji kolonizacyjnej prowadzonej przez zakon krzyżacki na terenie krainy zwanej Pomezanią.

Miasto zlokalizowano na półwyspie otoczonym z trzech stron przez wody jeziora Jeziorak, a od północnego wschodu przez strumień Iławkę. Centrum miasta stanowił rynek kształtem zbliżonym do kwadratu z ulicami wybiegającymi po dwie z każdego narożnika. Układ ulic dzielił zabudowę miejską na osiem bloków – dwa z nich (północny i południowy) były większe od reszty i posiadały uliczki gospodarcze. Całość przestrzeni miejskiej otaczały mury obronne, w które od strony południowo-wschodniej w pierwszej połowie XIV w. wkomponowano kościół, przy którym znajdował się dwór krzyżackich administratorów. Funkcję obronną miasta stanowiły fosa i niewielki wał ziemny, który przebiegał wzdłuż dzisiejszej ulicy Jagiellończyka i łączył Iławkę z Małym Jeziorakiem. Główne arterie wylotowe prowadziły na wschód i na zachód poprzez rynek, z obejściem ratusza. Z miasta prowadziły trzy wyjścia: Brama Lubawska (wschód), Brama Wodna (północny wschód) oraz największa – Brama Prabucka (zachód), która prowadziła w kierunku mostu na Jezioraku, pełniąc rolę komunikacyjną na szlaku wiodącym przez Iławę od strony Lubawy, Suszy i Prabutu.

W 1540 roku miasto liczyło już ok. 70 domów mieszczańskich w obrębie murów, 7 domów przymurnych oraz ratusz. Miasto rozwijało się poza murami, szczególnie w kierunku wschodnim, jedynym kierunku nie ograniczonym przez bariery naturalne.

W ciągu XVII wieku wygląd miasta nie uległ znacznym zmianom. Nadal istniały mury obronne. Liczba osób posiadających prawa miejskie nie przekroczyła 400.

W 1706 r. miał miejsce największy pożar w dziejach miasta, w którym zniszczona została znaczna część zabudowy miejskiej m.in. ratusz. Jako, że przyczyną pożaru były słomiane pokrycia dachów, od tamtej pory stosowanie strzech zostało zabronione. W ciągu XVIII wieku nastąpił znaczny przyrost ludności – pod koniec 1795 roku miasto liczyło 1202 mieszkańców. Nastąpił dość intensywny rozwój przedmieść. Zabudowa postępowała głównie w kierunkach północnym oraz zachodnim, a także wspomnianym wcześniej kierunku wschodnim.

Wiek XIX to okres największego rozwoju miasta i wzrostu zaludnienia. Już na początku wieku miasto liczyło 1530 mieszkańców. W latach 1822-1845 rozpoczęło się nabywanie od właścicieli prywatnych poszczególnych fragmentów akwenu Jezioraka, dążąc do zmonopolizowania zarówno rybołówstwa, jak i przewozów. Od 1860 r. Iława rozwijała żeglugę przez Kanał Ostródzko-Elbląski, która miała sprzyjać rozszerzonej wymianie towarowej.

Bardzo ważnym wydarzeniem było powstanie komunikacji kolejowej relacji Toruń-Ostróda w 1872 roku oraz Malbork-Iława w 1876 roku. Powstanie linii kolejowych spowodowało intensywną industrializację. Powstały między innymi: fabryka budowy maszyn, kolejowa odlewnia żeliwa z urządzeniem parowym, 2 tartaki fabryka papy, 2 browary oraz fabryka mydła. Rozwinęło się również rzemiosło i założono szkołę rzemieślniczą. W 1899 r. wybudowano gazownię, a w latach 1900-1903 wodociągi, rozpoczynając kanalizowanie miasta.

Do początku stulecia miasto rozwinęło się bowiem jednocześnie w dwóch kierunkach: wschodnim – wzdłuż traktów prowadzących do Lubawy i Ostródy oraz

w mniejszym stopniu na północ – przekraczając rzekę Iławkę, co pociągnęło za sobą budowę żelaznego mostu w ciągu ulicy Dąbrowskiego. Miasto przeniosło się również na lewy brzeg Jezioraka, a powstanie dworca kolejowego Iława Miasto sprzyjało zabudowie terenów zlokalizowanych na południe od niego.

Początek XX stulecia odznaczał się bardzo wysokim, niemal dwukrotnym przyrostem ludności. Liczba mieszkańców wzrosła z 4126 w 1880 roku do 8073 mieszkańców w 1900 roku, z czego 2400 osób to wojskowi z miejscowego garnizonu (29% ludności). Fakt ten miał znaczący wpływ na rozwój i ożywienie gospodarcze miasta. Odsetek wojskowych był wysoki w ciągu paru następnych dziesięcioleci, aż do okresu dwudziestolecia międzywojennego, kiedy zaczął spadać. W 1902 roku powstało kolejne połączenie kolejowe Iława-Nowe Miasto. Nastąpił szybszy niż kiedykolwiek dotąd rozwój przestrzenny miasta, zabrakło równocześnie terenów otwartych, nadających się pod zabudowę miejską. Z tych przyczyn rozpoczęto wyrąb znacznej części lasu miejskiego.

W 1920 roku powstały pierwsze opracowania określające politykę przestrzenną miasta, tzw. „plany perspektywiczne w zakresie rozwoju ogólnej zabudowy miejskiej”. Zakładały one rozwój zabudowy miejskiej w trzech kierunkach:

1. Północny: wzdłuż ul. Dąbrowskiego i na zachód od niej – ku brzegom Jezioraka;
2. Na południowy-wschód od dworca kolejowego Iława Miasto: planowano osiedle zlokalizowane między ul. Grudziądzką a linią kolejową;
3. Na zachód i południowy zachód od dworca kolejowego Iława Główna: planowano zwartą, co najmniej 3 –kondygnacyjną zabudowę mieszkaniową połączoną z usługami i handlem, zlokalizowaną wzdłuż ulic: Dąbrowskiego, Niepodległości, Jagiellończyka, części Kościuszki, Sobieskiego.

Ponadto przewidziano zwartą zabudowę dwukondygnacyjną na obszarze Starego Miasta (z wyjątkiem rynku, gdzie przewidziano zabudowę wyższą). Półzwartą zabudowę zaplanowano na odcinku ul. Kościuszki oraz ulic: Grunwaldzkiej, Sobieskiego,

Kopernika, 1 Maja i na południe od nich oraz na zachodnim brzegu Jezioraka – ulice: Mazurska, Plażowa, Sienkiewicza. Obszary powstania budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne wyznaczono na terenach znajdujących się pomiędzy dworcem głównym i miejskim. Przemysł natomiast miał być lokalizowany w rejonie dworca głównego.

Zieleń miejska miała towarzyszyć od zachodu całemu ciągowi ulicy Wyszyńskiego, otaczać południowy brzeg Jezioraka i przebiegać wzdłuż Iławki oraz wypełniać cały obszar rekreacyjny od dworca Iława-Miasto na północ do ulicy Sienkiewicza.

W granicach miasta wyznaczono też tereny użytkowane rolniczo, które od południowej granicy miasta sięgały aż po Jeziorak (okolice ulic: Działdowskiej, Toruńskiej i Brodnickiej).

Największe zniszczenia miasta przyniosła II Wojna Światowa, wówczas to uległo zniszczeniu około 75% budynków. Do zniszczeń doszło w momencie wymarszu Armii Czerwonej dalej w kierunku zachodnim, już po zdobyciu miasta. Straty spowodowane działaniami wojennymi udało się odbudować w latach 1960-70, kiedy powstało budownictwo wielkopłytowe. Powstały wtedy osiedla domów jednorodzinnych: Lubawskie, Gajerek, Dąbrowskiego oraz osiedla zabudowy wielorodzinnej: Podleśne oraz 30-lecia.

1.1.2. Zabytki na terenie miasta Iława

1.1.2.1 Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa Warmińsko-Mazurskiego

- Układ urbanistyczny Starego Miasta, nr rej.: A-516/O z 30.12.1957r.,
- Kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP, ul. Kardynała Wyszyńskiego, nr rej.: A-4475 z 28.06.2006r.,

- Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego łącznie z wyposażeniem wnętrza oraz fragmentem murów miejskich, ul. Kościelna, nr rej.: A-52 z 16.09.1949r.,
- Mury obronne, nr rej.: A-541 z 7.03.1961r.,
- Ratusz, ul. Niepodległości 13, nr rej.: A-3762 z 9.11.1994r.,
- Dworzec kolejowy, ul. Dworcowa 3, nr rej.: A-4429 z 16.08.2006r.,
- Szkoła, ul. Kościuszki 2, nr rej.: A-1956 z 18.03.1987r.,
- Dom, ul. Kościuszki 6, nr rej.: A-1950 z 18.03.1987r.,
- Kamienica wraz z otoczeniem obejmującym działkę, ul. Kościuszki 14, nr rej.: A-358 z 17.11.2006r.,
- Dom, ul. Kościuszki 15, nr rej.: A-1955 z 18.03.1987r.,
- Kamienica z oficyną, ul. Kościuszki 27, nr rej.: A-4356 z 17.11.2006r.
- Dom, ul. Niepodległości 4, nr rej.: A-1931 z 18.03.1987r.
- Hala miejska, ob. Kino X Muza, ul. Niepodległości 13b, nr rej.: A-4242 z 30.12.2002r.,
- Willa, ul. Sienkiewicza 10, nr rej.: A-1939 z 18.03.1987r.,
- Stajnia-wozownia, ul. Jana III Sobieskiego, nr rej.: A-3576 z 11.10.1993r.,
- Budynek produkcyjny gazowni, ob. Cerkiew, ul. Jagiellończyka, nr rej.: A-3612 z 2.11.1993r.,
- Wodociągowa wieża ciśnień, ul. 1 Maja, nr rej.: A-1954 z 18.03.1987r.,
- Wodociągowa wieża ciśnień, ul. Broniewskiego, nr rej.: A-4095 z 28.12.1998r.,
- Wodociągowa wieża ciśnień, ul. Kolejowa, nr rej.: A-4096 z 28.12.1998r.

1.1.2.2. Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków

- Szpital powiatowy, ul. Andersa 3,
- Budynek gospodarczy, ul. Barlickiego 9,
- Dom mieszkalny, ul. Barlickiego 9,

- Budynek gospodarczy, ul. Barlickiego 9a,
- Dom mieszkalny, ul. Barlickiego 9a,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Boczno-Górna 13/15,
- Budynek gospodarczy, ul. Broniewskiego 1,
- Dom mieszkalny, ul. Broniewskiego 1,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Bydgoska 12,
- Dom mieszkalny, ul. Chełmińska 10,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Długa 26,
- Dom mieszkalny, ul. Gdańska 12,
- Dom mieszkalny, ul. Gdańska 7,
- Dom mieszkalny, ul. Górna 8,
- Dom mieszkalny, ul. Grudziądzka 40,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Grudziądzka 49,
- Dom mieszkalny, ul. Grudziądzka 53,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Grudziądzka 61,
- Dom mieszkalny, ul. Grudziądzka 70,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Grunwaldzka 11,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Grunwaldzka 1,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Grunwaldzka 10,
- Koszarowiec-biurowiec, ul. Grunwaldzka 13,
- Biurowiec-dom opieki społecznej, ul. Jagiellończyka 18,
- Gazownia-budynek technologiczny-obecnie cerkiew, ul. Jagiellończyka 18a,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Jagiełły ½,
- Budynek gospodarczy, ul. Jagiełły ½,
- Budynek gospodarczy, ul. Jagiełły ½,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Jagiełły 3,
- Budynek gospodarczy, ul. Jagiełły 7,
- Dom mieszkalny, ul. Jagiełły 7,

- Magazyn, ul. Jagiełły 8,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Jasielska 1,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Jasielska 1e,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Jasielska 2,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Jasielska 3,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Jasielska 4,
- Dom mieszkalny, ul. Kopernika 9,
- Dom mieszkalny ul. Kresowa 7,
- Dom mieszkalny, ul. Kresowa 9,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Królowej Jadwigi 12b,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Królowej Jadwigi 20,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Królowej Jadwigi 22,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Królowej Jadwigi 24,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Królowej Jadwigi 26,
- Dom mieszkalny wielorodzinny, ul. Królowej Jadwigi 28,
- Dom mieszkalny (pensjonat), ul. Mazurska 10,
- Budynek gospodarczy, ul. Mazurska 10,
- Dom mieszkalny (pensjonat), ul. Mazurska 2,
- Dom mieszkalny (pensjonat), ul. Mazurska 4,
- Dom mieszkalny, ul. Mazurska 7,
- Dom mieszkalny (pensjonat), ul. Mickiewicza 34,
- Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 35,
- Dom mieszkalny, ul. Nowomiejska 1,
- Budynek gospodarczy, ul. Nowomiejska 1,
- Dom mieszkalny, ul. Plażowa 5,
- Dom mieszkalny (pensjonat), ul. Plażowa 7,
- Dom mieszkalny, ul. Podleśna 10,
- Dom mieszkalny, ul. Polna 2,

- Dom mieszkalny, ul. Polna 4,
- Bar „Pod Omegą”, ul. Sienkiewicza 24,
- Dom mieszkalny (pensjonat), ul. Sienkiewicza 28,
- Dom mieszkalny, ul. Skłodowskiej 11,
- Dom mieszkalny, ul. Skłodowskiej 11a,
- Dom mieszkalny, ul. Skłodowskiej 13,
- Dom mieszkalny, ul. Skłodowskiej 3,
- Dom mieszkalny, ul. Skłodowskiej 6-8,
- Dom mieszkalny, ul. Słoneczna 2,
- Dom mieszkalny, ul. Smolki 2,
- Dom mieszkalny, ul. Smolki 3,
- Dom mieszkalny, ul. Smolki 31,
- Dom mieszkalny, ul. Smolki 5,
- Młyn-magazyn, ul. Sobieskiego 12,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Szeroka 10,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Szeroka 14,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Toruńska 12,
- Dom mieszkalny, ul. Toruńska 2,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Toruńska 29,
- Magazyn, ul. Towarowa 1,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Wąska 6/8,
- Dom mieszkalny-bliźniak, ul. Wąska 9,
- Dom mieszkalny, ul. Wiejska 2a,
- Magazyn, ul. Wodna 2,
- Budynek gospodarczy, ul. Wodna 2,
- Magazyn, ul. Wodna 2,
- Wiadukt kolejowy nad Drogą Wojska Polskiego,
- Dom mieszkalny, ul. Wojska Polskiego 7,

- Dom mieszkalny, ul. Wojska Polskiego 8,
- Dom mieszkalny, ul. Wyszyńskiego,
- Magazyn, ul. Wyszyńskiego 31,
- Dom mieszkalny, ul. Wyszyńskiego 34,
- Budynek gospodarczy, ul. Wyszyńskiego 47,
- Dom mieszkalny, ul. Wyszyńskiego 47,
- Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 3,
- Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 5,
- Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 9,
- Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 11,
- Dom mieszkalny, ul. 1 Maja 33,
- Dom mieszkalny, ul. 1 Niepodległości 4,
- Dom mieszkalny, ul. 1 Niepodległości 4A,
- Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 4,
- Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 5,
- Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 7,
- Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 16,
- Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 25,
- Pałacyk, ul. Kościuszki 27,
- Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 29,
- Dom mieszkalny, ul. Kościuszki 35,
- Dom parafialny, ul. Kościelna 1,
- Magazyn na murze, ul. Kościelna 1,
- Dom mieszkalny, ul. Mierosławskiego 3,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 2,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 8,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 15,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 25,

- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 26,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 27,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 28,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 32,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 33,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 34,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 35,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 39,
- Budynek gospodarczy, ul. Ostródzka 39,
- Stodoła, ul. Ostródzka 39,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 43,
- Dom mieszkalny, ul. Ostródzka 49,
- Stodoła, ul. Ostródzka
- Dworzec PKP, ul. Stacyjna 1,
- Dom mieszkalny, ul. Stacyjna 2/1,
- Budynek gospodarczy, ul. Stacyjna 2/1,
- Dom mieszkalny, ul. Stacyjna 4,
- Dom mieszkalny, ul. Stacyjna 6,
- Budynek gospodarczy, ul. Stacyjna 6,
- Dom mieszkalny, ul. Dąbrowskiego 11,
- Budynek przepompowni, ul. Dąbrowskiego 18,
- Dom mieszkalny, ul. Dąbrowskiego 20,
- Dom mieszkalny, ul. Dąbrowskiego 22A,
- Budynek gospodarczy, ul. Dąbrowskiego 22A,
- Dom mieszkalny, ul. Wojska Polskiego 24A,
- Dom mieszkalny, ul. Mickiewicza 26,
- Stróżówka, ul. Jagiellończyka 2,
- Dom mieszkalny, ul. Nowomiejska 19.

1.1.2.3. Zabytki archeologiczne

W granicach miasta Iława znajdują się 24 stanowiska archeologiczne o dużej wartości poznawczej, figurujące w bazie AZP (Archeologiczne Zdjęcie Polski) Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie.

Tabela 1. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie miasta Iława

L.p.	Nr stanowiska na obszarze	Obszar AZP
1	12	27-52
2	11	27-52
3	10	27-52
4	6	27-52
5	9	27-52
6	8	27-52
7	2	27-52
8	32	27-53
9	18	27-52
10	17	27-52
11	16	27-52
12	15	27-52
13	14	27-52
14	1	27-52
15	20	27-52
16	19	27-52
17	3	28-53
18	4	28-53
19	2	28-53
20	1	28-53
21	39	28-52
22	34	28-52
23	35	28-52
24	36	28-52

Źródło:: Informacje uzyskane z WUOZ w Olsztynie, Delegatura w Elblągu.

1.1.3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.

W celu ochrony i kształtowania krajobrazu kulturowego ustalone zostały następujące strefy konserwatorskie:

STREFA W – pełnej ochrony konserwatorskiej, w której obowiązują następujące ustalenia:

- ścisła strefa ochrony archeologicznej (dotyczy grodziska na Wyspie Wielka Żuława),
- całkowity zakaz budowy,
- przeprowadzenie rekultywacji terenu w oparciu o program zatwierdzony przez nadzór konserwatorski,
- prowadzenie wszelkich prac możliwie pod nadzorem archeologicznym.

STREFA B – ochrony konserwatorskiej, w której obowiązują następujące ustalenia:

- obszar ochrony urbanistycznych i architektonicznych wartości historycznych,
- przy realizacji nowej zabudowy obowiązuje nawiązanie do historycznych cech terenu,
- obiekty historyczne objęte pełną ochroną konserwatorską,
- wymagane zachowanie cech historycznych przy remontach i modernizacjach obiektów objętych ochroną,
- wymagana likwidacja obiektów dysharmonizujących,
- wszystkie projekty budowlane wymagają uzgodnień Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

STREFA OW – ochrony archeologicznej, w której obowiązują następujące ustalenia:

- ochrona śladów osadnictwa,

- możliwość działań realizacyjnych po wykonaniu badań archeologicznych wg zaleceń Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

STREFA E – ochrony ekspozycji, w której obowiązują następujące ustalenia:

- strefa ekspozycji utworzona dla ochrony wglądu w obiekty i ich zespoły,
- zakaz realizacji obiektów, które mogą strefę zakłócić,
- wszystkie działania w strefie wymagają uzyskania stanowiska Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

STREFA K – ochrony krajobrazu, w której obowiązują następujące ustalenia:

- strefa ochrony krajobrazu ustalona dla obszaru obecnych cmentarzy,
- wymagana ochrona układu przestrzennego i zieleni,
- zmiany zagospodarowania wymagają uzyskania opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

1.1.3. Uwarunkowania ochrony środowiska

Rzeźba terenu

Wyróżniającymi się elementami rzeźby terenu miasta Iławy są formy erozji lodowcowej - rynny polodowcowe, tj.:

- j. Jeziorak i j. Mały Jeziorak,

- rzeki Iławki, j. Iławskiego i j. Dół,
- j. Łabędź i wzdłuż kanału Iławskiego,
- j. Silm i j. Szymbarskiego,
- od południowo-zachodniego krańca j. Jeziorak, wzdłuż południowej granicy miasta w kierunku cieku Struga z odejściem wzdłuż ul. Kolejowej w kierunku ul. Lubawskiej oraz z odejściem w kierunku j. Mułka,
- na północ od Osiedla Lubawskiego pomiędzy rynnami rzeki Iławki i j. Dół.

Różnice wysokości względnych na zboczach rynien polodowcowych wynoszą do 23 metrów przy maksymalnych spadkach powyżej 15 %.

Pomiędzy rynnami polodowcowymi, w zachodniej, południowej, środkowej i częściowo wschodniej części miasta występują równiny sandrowe o stosunkowo małej różnicy wysokości względnych.

Wysoczyzna morenowa występująca w północnej i częściowo wschodniej części miasta ma charakter płaski.

Urozmaicenie rzeźby terenu wprowadzają liczne zagłębienia wytopiskowe.

Najniższym położonym miejscem jest dno rynny polodowcowej cieku Struga w południowej części miasta o wys. 92 m n.p.m. Natomiast najwyższym położonym jest wzniesienie na Osiedlu Gajerek o wys. 125 m n.p.m.

Geologia

Utworami powierzchniowymi występującymi na obszarze miasta Iławy są:

- piaski i żwiry sandrowe - zachodnia, południowa, środkowa i wschodnia część miasta,
- gliny zwałowe - północna część miasta,

- torfy i namuły - w dnach form dolinnych (ryny polodowcowe), szczególnie jednej biegnącej od j. Łabędź do rz. Iławki, drugiej na południowym-wschodzie miasta, w mniejszym stopniu wzdłuż Iławki i na południu oraz w zagłębieniach wytopiskowych zwłaszcza w północnej i zachodniej części miasta,
- piaski i żwiry oraz ropy i mułki kemu - na wyspie Wielka Żuława.

Utwory czwartorzędowe zalegają na terenie miasta Iławy na głębokości 184-235 m. Poniżej występują utwory trzeciorzędowe.

Istniejące tu wcześniej zasoby piasku i żwiru zostały w granicach administracyjnych miasta wyeksploatowane.

Geomorfologia

Rzeźba Iławy jest urozmaicona. Na obszarze miasta wyróżniają się trzy zasadnicze jednostki morfologiczne, tj.:

- **równina sandrowa** - zabudowana w podłożu z piaskami i żwirami. Na obszarze tym występuje wsiąkanie wody opadowej w podłoże oraz umiarkowany tranzyt wody i materii ku terenom niżej położonym;
- **wysoczyzna morenowa płaska** – porośnięta roślinnością pól uprawnych. Na obszarze tym występują gleby brunatne właściwe w podłożu z piaskami gliniastymi i glinami lekkimi. Dominuje tu spływ wody opadowej, a jej wsiąkanie oraz tranzyt materii ku terenom niżej położonym jest ograniczony. Występuje tu akumulowanie energii słonecznej głównie w roślinach oraz w glebie;
- **dna rynien polodowcowych** – na obszarze tym występują liczne jeziora, cieki, zbiorowiska łąkowe i utwory torfowe. Występuje tu wyraźna akumulacja materii

(w tym zanieczyszczeń stałych, płynnych i gazowych) z terenów wyżej położonych oraz tranzyt wody i materii zgodnie ze spadkiem cieków. Przewietrzanie tego obszaru jest zmienne - uzależnione od położenia rynny względem przeważających kierunków wiatru i ich domknięcia lub otwarcia od strony nawietrznej.

Surowce mineralne

Obszar Iławy jest ubogi w surowce mineralne. Występują tu nieliczne surowce budowlane, głównie kruszywo: piaski i żwiry. Na terenie Iławy występuje jedno udokumentowane złożo surowców okruchowych. Jest to złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej tzw. „Iława II”. Jego zasoby geologiczne wynoszą 3568 tys. ton, a roczny ubytek surowca w wyniku eksploatacji wynosi ok. 46-50 tys. ton. Powierzchnia złoża wynosi 37 ha i jest to złożo suche, niezawodnione.

Sądząc po budowie geologicznej można na obszarze Iławy spodziewać się występowania torfu, przydatnego do celów ogrodniczych lub rolniczych, jednak dotąd nie udokumentowano złóż tej kopaliny. Pod torfami mogą zalegać pokłady kredy jeziornej, przydatnej do odkwaszania gleb.

Warunki wodne

Warunki wodne, a zwłaszcza Jezioro Jeziorak i rzeka Iławka, są podstawą do zaliczenia miasta do obszarów wypoczynkowych I kategorii oraz do uprawiania sportów wodnych i zimowych. Atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną tych akwenów podnosi:

- bardzo rozwinięta i urozmaicona orograficznie linia brzegowa,
- liczne wyspy na jeziorze Jeziorak /16/, zwłaszcza Wielka Żuława,
- szlak żeglugowy przez J. Jeziorak, zatokę Kraga, J. Dauby, łączy Jeziorak z Kanałem Elbląskim,
- centralne położenie Małego Jezioraka - wewnątrz miasta,
- możliwość wykorzystania rzeki Iławki, dzięki wyrównanym przepływowi, dla spływów kajakowych.

W zakresie ochrony środowiska istotnym walorem ekologicznym miasta Iławy jest jego położenie w Ekologicznym Systemie Obszarów Chronionych. Na ten System składają się:

- Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego wraz z otuliną, gdzie obowiązują ustalenia planu ochrony zatwierdzonego Rozporządzeniem wojewody Olsztyńskiego i Elbląskiego /Nr 1 z dn. 10 stycznia 1997/,
- obszar chronionego krajobrazu o wzmożonej ochronie, obejmujący pozostałą część miasta i tereny przyległe, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Wojewody Olsztyńskiego /Nr 53 z 16 czerwca 1998 r./,
- korytarze i sięgacze ekologiczne /klimatyczno-hydrologiczno-biologiczne/, które należy wyłączyć z zainwestowania /dla ochrony występującej tam roślinności/,
- projektowany rezerwat przyrody „Krzywy Róg”, którego niewielki fragment znajduje się na terenie miasta, ze zbiorowiskami olsowymi, szuwarami i zaroślami.

1.1.4. Infrastruktura techniczna

Komunikacja

Iława stanowi jednostkę o znaczeniu wojewódzkim i krajowym. Przez miasto przebiega droga krajowa relacji: Grudziądz – Olsztyn – Augustów, stanowiąca ważny korytarz transportowy. Droga ta w koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju postulowana jest do wpisania w program budowy dróg ekspresowych jako potencjalna droga główna ruchu przyspieszonego, połączona w przyszłości z autostradą A1.

Sieć drogowa miasta Iława obejmuje 60,2 km sieci drogowej. Układ komunikacyjny Iławy posiada 169 skrzyżowań, a na terenie miasta funkcjonuje 12 znaczących parkingów. Układ drogowy miasta kształtuje się następująco:

Tabela 2. Drogi krajowe

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Nazwy ulic
1.	16	Grudziądz – Olsztyn – Augustów	Sienkiewicza – Konstytucji 3 Maja – Niepodległości – Kościuszki – Ostródzka

Źródło:: Opracowanie własne.

Tabela 3. Drogi wojewódzkie

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Nazwy ulic
1.	521	Kwidzyn – Iława	Grunwaldzka – Wyszyńskiego – Lubawska
2.	536	Iława – Samplawa	

Źródło:: Opracowanie własne.

Tabela 4. Drogi powiatowe

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Nazwy ulic
1.	1313 N	Iława – Karaś – gr. woj. (Wonna)	Biskupska
2.	1329 N	Iława - Boreczno	Dąbrowskiego
3.	1333 N	Iława – Katarzynki – gr. woj. – (Radomno)	Wojska Polskiego
4.	1327 N	Lipowy Dwór – Szałkowo - Kamień	Lipowy dwór

Źródło:: Opracowanie własne.

Tabela 5. Ulice powiatowe

L.p.	Nazwa ulicy	Numer drogi
1.	Jagiellończyka (od ul. Kościuszki do ul. Narutowicza)	2802 N
2.	Andersa	2804 N
3.	Mickiewicza	2805 N
4.	Narutowicza	2806 N
5.	Ogrodowa	2807 N
6.	1 – go Maja (od ul. J. III. Sobieskiego do ul. Wiejskiej)	2808 N
7.	M. C. Skłodowskiej	2809 N
8.	Smolki (od ul. Andresa do ul. M. C. Skłodowskiej)	2810 N
9.	Wiejska	2812 N
10.	Kwidzyńska	2813 N

Źródło:: Opracowanie własne.

Pozostałe ulice to drogi gminne dopełniające układ komunikacyjny miasta. Są to przede wszystkim ulice osiedlowe oraz drogi spajające wyżej opisany układ komunikacyjny.

Transport kolejowy

Położenie Iławy jest znaczące w wojewódzkiej sieci kolejowej. Miasto stanowi węzeł połączeń kolejowych o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, co stwarza korzystne warunki dla transportu kolejowego zarówno o funkcji pasażerskiej, jak i towarowej.

Najważniejszym elementem komunikacji kolejowej jest linia magistralna Gdańsk – Warszawa wyznaczająca układ nadrzędny w województwie. W Iławie zlokalizowano dwa dworce kolejowe: Iława-Główna, w południowej oraz Iława-Miasto w zachodniej części miasta.

Układ kolejowy tworzą:

- linia magistralna E-65 relacji: Gdańsk – Iława – Warszawa – Żylica,
- linia I-rzędna relacji: Poznań – Iława – Olsztyn – Korsze – Skandawa,
- linia II-rzędna relacji: Iława – Brodnica – Kutno (ze stacją rozrządową w Iławie).

Iławski węzeł kolejowy ma charakter tranzytowy, ponieważ leży na trasach szlaków i jest jednocześnie punktem wyjściowym i końcowym dla kilku szlaków. Dobra kolejowa dostępność komunikacyjna dotyczy połączeń w kierunku Olsztyna, Torunia, Działdowa i Malborka.

Tabela 6. Połączenia kolejowe w ciągu doby (miasto Iława)

Kierunek	Rodzaj pociągu		
	osobowe	pośpieszne	ekspresowe
Olsztyn	10	2	-
Toruń	5	2	-
Działdowo	5	2	7
Malbork	8	1	10

Źródło: PKP

Gospodarka odpadami

Odpady gromadzone były na składowisku odpadów komunalnych znajdującym się przy ul. Składowej zajmującym powierzchnię 9,4 ha. Obecnie obszar składowiska przygotowywany jest do rekultywacji, która rozpocznie się w 2008 roku.

Dane z roku 2003 pokazują, że w mieście zebrano 3 650,1 Mg stałych odpadów. Biorąc pod uwagę wskaźniki emisji odpadów przyjęte w krajowym planie gospodarki odpadami oszacowano ilość wytwarzanych odpadów na terenie miasta Iławy. Obliczono, że w roku 2003 na terenie miasta powstało ok. 15,94 tys. Mg odpadów komunalnych.

W mieście Iława w roku 2003 wytworzono 16 769,85 Mg odpadów przemysłowych, w tym 1 398,304 Mg odpadów niebezpiecznych (8,3 % wszystkich odpadów przemysłowych).

W roku 2003 na terenie miasta Iława główną masę odpadów z sektora przemysłowego stanowiły odpady z procesów termicznych (ok. 34 %). Następnymi grupami były odpady z rolnictwa (ok. 28 %) oraz odpady z przetwórstwa drewna (ok. 25 %). Pozostałe wymienione powyżej grupy odpadów stanowiły ok. 13 % ogólnej masy wytworzonych na terenie miasta odpadów z sektora przemysłowego.

W celu rozwiązania problemów związanych z gospodarką odpadami, planowane jest stworzenie zakładu unieszkodliwiania odpadów w ramach Związku Gmin Regionu Ostródzko – Iławskiego Czyste Środowisko, który miałby być zlokalizowany w miejscowości Rudno k. Ostródy.

Kanalizacja

Długość kanalizacji sanitarnej wynosi obecnie 96,4 km. Wszystkie osiedla są skanalizowane. Do pełnego skanalizowania miasta pozostały jeszcze obszary znajdujące się przy ulicach: Kolejowej, Warsztatowej, Towarowej, oraz części ulic: Lubawskiej, Wojska Polskiego, Lipowy Dwór. Ścieki sanitarne odprowadzane są rurociągami grawitacyjnymi do 7 pompowni osiedlowych przy ulicach Dąbrowskiego, Mickiewicza, Biskupskiej, Kwidzyńskiej, Wodnej, Wojska Polskiego, Niepodległości, a następnie do pompowni centralnej, skąd tłoczone są do oczyszczalni ścieków w Dziarnach. Główne kolektory są w stanie przyjąć jeszcze znaczne ilości ścieków.

Miasto przyjmuje również ścieki z gminy wiejskiej Iława, tj.: z Karasia, Wisielca, Radomka i okolic oraz z Szalkowa, Kwir - rurociągami tłocznymi oraz z pozostałych miejscowości wozami asenizacyjnymi.

Oczyszczalnia ścieków w Dziarnach znajduje się około 5 km na południowy-wschód od miasta. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o dziennej wydajności oczyszczania ponad 20 tys. m³. Część zmodernizowana w 2001 roku może oczyścić 10 tys. m³/dobę, co w porównaniu do bieżącej skali oczyszczania ścieków (średnio poniżej 5 tys. m³/dobę) wskazuje na duże rezerwy w tym zakresie. Rezerwy te umożliwiają także przyjęcia ścieków z przemysłów wodochłonnych, jeżeli rodzaj tych ścieków będzie dostosowany do technologii oczyszczalni.

Sieć kanalizacji deszczowej odprowadza wody opadowe, których największym odbiornikiem są jezioro Jeziorak Mały i rzeka Iławka. Ze względu na wymogi ochrony środowiska na większych dopływach wód deszczowych do jeziora zainstalowano separatory - urządzenia oddzielające związki mineralne i ropopochodne od wód deszczowych.

Należy stwierdzić, że Iława dysponuje dobrym stanem infrastruktury technicznej w zakresie wodno-kanalizacyjnym oraz oczyszczenia ścieków. Infrastruktura ta może być również istotnym czynnikiem rozwoju miasta, gdyż jest przygotowana na obsługę

miasta 50-tysięcznego, z całym zapleczem usługowo-przemysłowym. Działania zmierzające do poprawy stanu sieci wodno-kanalizacyjnej obejmują przede wszystkim dokończenie prac na rzecz wyposażenia wszystkich wylotów kanalizacji deszczowej w separatory oraz budowę kolektorów w strefach rozwojowych miasta.

Wodociąg

Miasto zasilane jest wodą pitną z pokładów trzeciorzędowych. Iławskie Wodociągi dysponują 6 studniami głębinowymi o głębokości około 300 mb oraz dwiema rezerwowymi o głębokości 100 mb. Liczba studni oraz ich stan znacznie przewyższają obecne potrzeby miasta.

Długość sieci wodociągowej rozdzielczej w Iławie wynosi 91,6 km. Gęstość sieci wodociągowej wynosi 4,2 km na 1 km².

Sieć wodociągowa jest w dobrym stanie technicznym, o czym świadczy mała ilość awarii. Odcinki o złym stanie technicznym są sukcesywnie wymieniane. Dotyczy to głównie dróg, które są poszerzane i utwardzane nową nawierzchnią. Odcinki wodociągów o złym stanie występują przy ulicach Niepodległości, Kościuszki, 1-go Maja oraz w strefie wiaduktu drogowo-kolejowego (ul. Lubawska).

Z sieci wodociągowej korzysta 31 270 osób, czyli 97% mieszkańców Iławy. Przeciętny mieszkaniec miasta zużywa rocznie 37,2 m³ wody.

Gazociąg

Długość sieci rozdzielczej w granicach miasta (bez połączeń do prowadzących do budynków i innych obiektów) wynosi obecnie 85,6 km. Stan techniczny sieci oceniany jest jako dobry.

Miasto Ława zasilane jest przez stację redukcyjno-pomiarową I⁰ o przepustowości 3000 m³/h, która zlokalizowana jest w miejscowości Nowa Wieś i łączy gazociąg magistralny wysokiego ciśnienia DN 125 z miejską siecią gazowniczą.

Ponadto na terenie miasta znajdują się stacje redukcyjne II⁰:

- przy ul. Jagiellończyka o przepustowości – 1500 m³/h
- przy ul. Wojska Polskiego o przepustowości – 1500 m³/h
- przy ul. Zielonej o przepustowości – 320 m³/h

Pozostałe 4 stacje redukcyjne II⁰ należą do właścicieli prywatnych.

Zużycie gazu w mieście Ława w ostatnich latach spadło. W roku 2000 zużyto 4068 tys. m³ gazu (126,4 m³ na 1 mieszkańca), natomiast w roku 2006 – 3 091,50 tys. m³, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje 96,1 m³.

W latach 1992-2002 wzrosła również ilość zużytego gazu od 4,4 tys.m³ do 5,1 tys.m³ (wzrost o około 15%), a liczba odbiorców gazu uległa niewielkim zmianom (ok. 9200-9300 odbiorców; ok. 80% gospodarstw domowych). Wyższe tempo wzrostu ilości zużytego gazu w porównaniu do tempa rozbudowy sieci gazowej i w warunkach stabilności liczby odbiorców wskazuje na wyraźną tendencję do wzrostu zużycia gazu w przeliczeniu na jednego odbiorcę.

1.1.5. Własność gruntów i budynków

Wszyscy beneficjenci, których projekty przyjęte do realizacji w ramach niniejszego programu rewitalizacji posiadają odpowiednie tytuły prawne do dysponowania nieruchomościami na cele budowlane, w celu przyszłej realizacji inwestycji.

1.1.6. Identyfikacja problemów

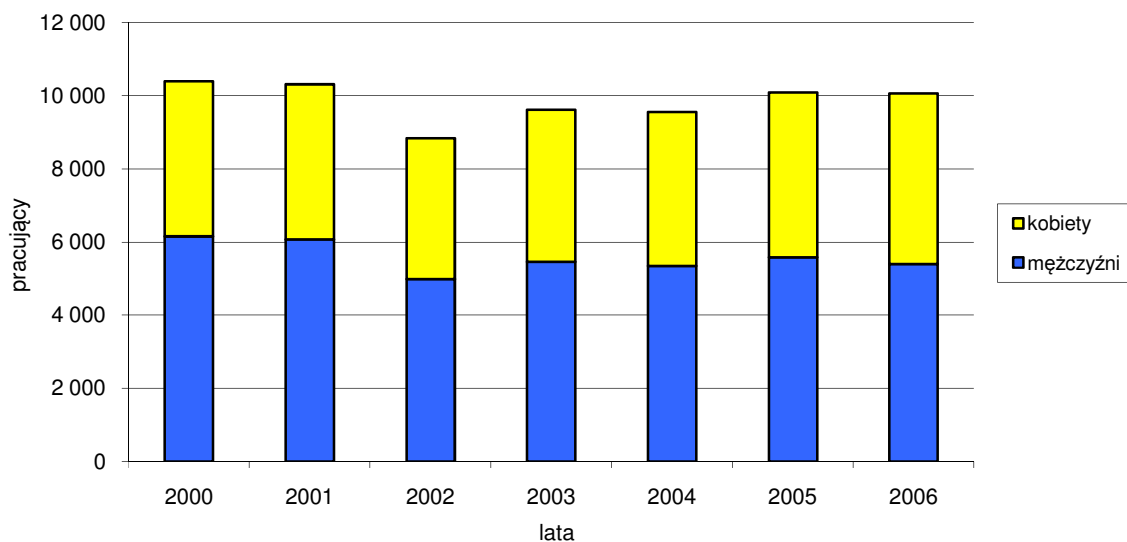

- niewykorzystany potencjał przyrodniczy;
- ograniczenia inwestycyjne ze względu na obszary chronione;
- nieodpowiednie rozwiązania komunikacyjne w centrum miasta;
- utrudniony dostęp dla osób niepełnosprawnych do większości obiektów – bariery architektoniczne;
- zły stan placówek edukacyjnych.

1.2. Gospodarka

1.2.1. Rynek pracy

Rysunek 1. Pracujący w Iławie w latach 2000 – 2006

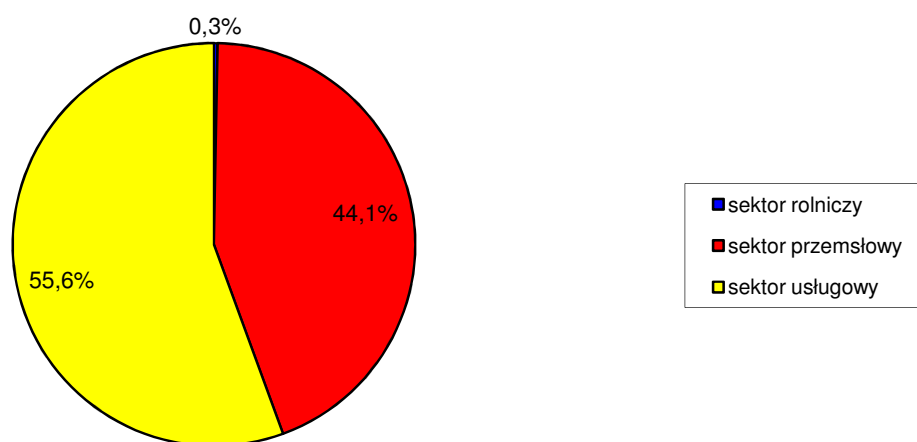
Źródło: GUS

Liczba osób pracujących w Iławie w latach 2000 – 2002 wyraźnie spadała. Od roku 2003 zauważalny jest niewielki wzrost liczby pracujących. Powodem tego zjawiska

jest wejście w wiek produkcyjny ludności wyżu demograficznego początku lat 80-tych XX w. oraz polepszająca się sytuacja na lokalnym rynku pracy. Analizując powyższy wykres zauważa się, że od początku XXI w. rośnie liczba pracujących kobiet. Na ogólną liczbę mieszkańców Iławy w wieku produkcyjnym, pracujący stanowili 47,1% w 2006 r. Jest to wynik słaby, aczkolwiek wyższy niż średnio w gminach miejskich województwa warmińsko – mazurskiego, który wyniósł 40,8% w 2006 r.

Rysunek 2. Pracujący wg sektora ekonomicznego w Iławie w 2003 r.

Źródło: GUS

Większość pracujących zamieszkałych w Iławie zatrudniona jest w sektorze usług. W III sektorze pracuje aż 55,6% pracującej populacji miasta. Jest to sytuacja charakterystyczna dla większości współczesnych polskich miast. W województwie

warzyńsko-mazurskiego w sektorze usług pracowało 48,6% ogółu pracujących, czyli wyraźnie mniej niż w Iławie. W usługach rynkowych pracuje 55,2% natomiast w usługach nierynkowych 44,8% ogółu zatrudnionych w III sektorze. Zatrudnienie w sektorze usług powinno systematycznie rosnać. Drugim największym sektorem zatrudnienia jest sektor przemysłowy. W przemyśle w 2003 roku pracowało 4244 osób, co stanowiło 44,1% ogółu zatrudnionych w mieście. Jedynie 0,3% pracujących mieszkańców Iławy czerpało dochody z rolnictwa.

Biorąc pod uwagę strukturę zatrudnienia według sektora własności, to w przypadku miasta Iławy nieznacznie przeważa sektor prywatny. W 2003 roku w sektorze prywatnym pracowało 5110 zatrudnionych mieszkańców (53,1%) natomiast w sektorze publicznym zatrudnionych było 4505 osób (46,9%). Od 2000 roku w mieście następują marginalne zmiany. Wzrasta zatrudnienia w sektorze prywatnym, natomiast stopniowo maleje w sektorze publicznym. Ta tendencja, w związku z rozwojem usług rynkowych powinna się postępować.

W latach 2000 – 2006 w Iławie wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Niestety na tle województwa warzyńsko - mazurskiego, rozwój przedsiębiorczości w mieście wypada nieco słabiej. Przyrost w województwie warzyńsko - mazurskim wyniósł 8,4% natomiast w Iławie 5,8%. Miasto wypada gorzej przy analizie rozwoju przedsiębiorstw sektora prywatnego stanowiącego znakomitą większość ogółu przedsiębiorstw.

6,1 %)

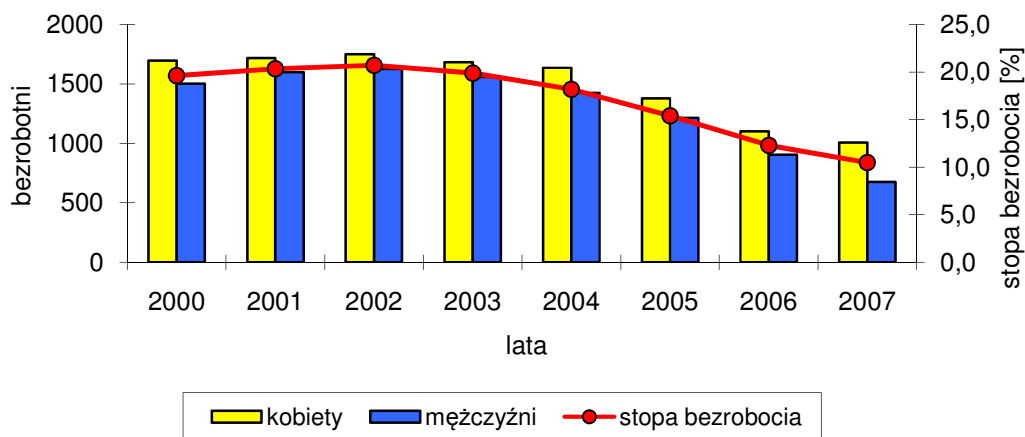
Bezrobocie

Stopa bezrobocia w powiecie iławskim na koniec 2006 r. wynosiła 20,1%, (wobec 24,6% na koniec 2004 r.) i była jedną z niższych w województwie warmińsko - mazurskim, którego w stopa bezrobocia w tym samym roku wyniosła 13,5%. W roku 2006 w Iławie, na 16 854 pracujących przypadało 1682 bezrobotnych, co daje 1002 pracujących na 100 bezrobotnych. Dla porównania w 2002 r. przy liczbie 13 372 pracujących bezrobotnych było 3376 (396 pracujących na 100 bezrobotnych).

Spadek bezrobocia w Iławie jest zgodny z obserwowaną od 2002 r. tendencją spadku osób pozostających bez pracy, nie tylko w regionie, ale i całym kraju.

Rysunek 3. Stopa bezrobocia oraz liczba bezrobotnych wg płci w Iławie w latach 2000 – 2007

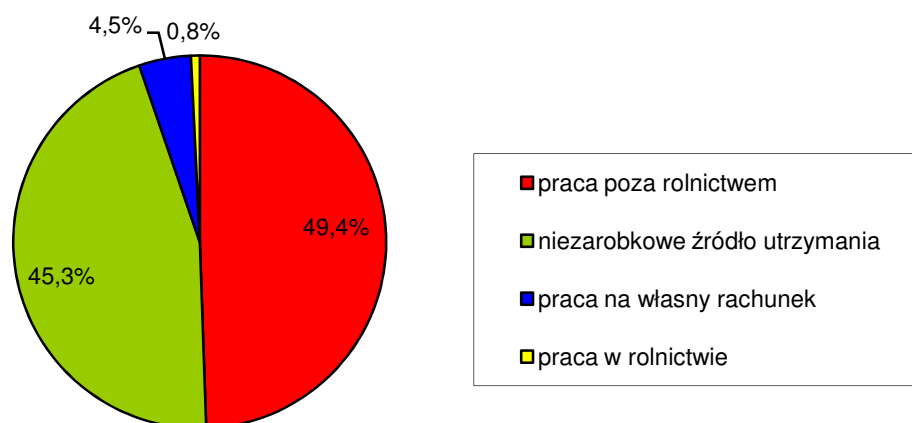

Źródło: GUS

1.2.3. Źródła utrzymania ludności oraz wykształcenie mieszkańców

Według danych z 2002 r. (na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego, 2002) większość mieszkańców miasta utrzymywała się z pracy najemnej (49,4%). Bardzo wysoki był również odsetek osób posiadających niezarobkowe źródła utrzymania (45,3%). Na własny rachunek pracowało 4,5% mieszkańców miasta. Około 4,5% ogółu ludności zdolnej do pracy utrzymywało się z pracy na własny rachunek. Bardzo niewielki odsetek mieszkańców Iławy pracowała w rolnictwie. Było to zaledwie 0,8 % czynnych zawodowo mieszkańców. Spośród wszystkich mieszkańców posiadających własne źródło dochodu 51,1% stanowiły kobiety, a 48,9% mężczyźni.

Rysunek 4. Główne źródła utrzymania mieszkańców Iławy w 2002 r.

Źródło: GUS

Dość ściśle źródła utrzymania ludności wiążą się z wykształceniem. I tak, w 2002r. 9,4% aktywnych zawodowo mieszkańców Iławy miało wyższe wykształcenie, 40% średnie (w tym policealne), 22,1% wykształcenie zawodowe, natomiast podstawowe 25,7%. Bez wykształcenia podstawowego było w tym czasie 2,9% mieszkańców.

Tabela 7. Struktura wykształcenia ludności miasta Iławy

Wykształcenie	Liczba osób	Odsetek (w %)
wyższe	2 896	9,4
średnie	12 259	40,0
zawodowe	6 772	22,1
podstawowe	7 876	25,7
bez wykształcenia	875	2,9

Źródło: GUS

1.2.4. Identyfikacja problemów

- brak powiązania pomiędzy instytucjami publicznymi w zakresie szybkiej obsługi inwestycji;
- niski poziom wydatków na inwestycje;
- nieodpowiednio rozwinięta sieć usług okołoturystycznych;
- brak lotniska regionalnego;
- niski poziom osób z wyższym wykształceniem.

1.3. Sfera społeczna

1.3.1. Struktura demograficzna i społeczna

Liczba ludności Iławy wg danych GUS, na dzień 31.XII.2006 r. wynosiła 32 308 mieszkańców, co stanowiło 35,9 % ludności powiatu iławskiego (89 960 mieszk.) i 2,3 % ludności województwa warmińsko-mazurskiego. Iława, jest piątym co do wielkości miastem województwa warmińsko-mazurskiego, po: Olsztynie, Elblągu, Ełku i Ostródzie.

Wskaźnik gęstości zaludnienia Iławy wynosił w 2006 r. 1476,6 osób/km² i był niższy niż średni wskaźnik gęstości zaludnienia w gminach miejskich województwa warmińsko – mazurskiego, który wynosił 1772,4 osób/km². Gęstość zaludnienia powiatu

iławskiego wynosiła 65,0 osób/km² i była wyższa niż średnia gęstość zaludnienia województwa warmińsko-pomorskiego (59,0 osób/km²), lecz dużo niższa niż średnia dla Polski (122,0 osób/km²).

Na przestrzeni lat 2000 – 2006 liczba ludności miasta Iławy nieznacznie spadła. Podobna sytuacja miała miejsce w województwie warmińsko – mazurskim. Jest to trend charakterystyczny dla całego kraju. Odmienna sytuacja miała miejsce na obszarze powiatu iławskiego, gdzie w analizowanym okresie liczba mieszkańców nieznacznie wzrosła. Spadek liczby mieszkańców miasta Iławy, niekorzystnie wpływa na rozwój społeczno – gospodarczy regionu.

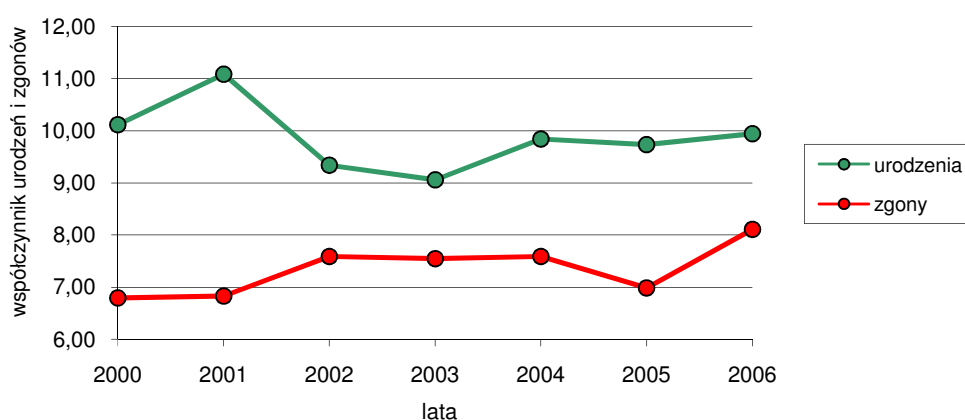
Iława charakteryzuje się wysokim współczynnikiem feminizacji, czyli liczbą kobiet przypadająca na 100 mężczyzn. Jest to sytuacja charakterystyczna dla większości polskich miast, która spowodowana jest większą mobilnością kobiet w wieku produkcyjnym, spowodowaną problemami na rynku pracy dla kobiet na obszarach wiejskich. Współczynnik feminizacji miasta Iławy (110,5) jest wyraźnie wyższy niż otaczającego miasto powiatu (110,1) oraz województwa warmińsko - mazurskiego (105,0). W latach 2000 – 2006 współczynnik feminizacji w Iławie wzrósł, natomiast w powiecie iławskim w porównywalnym stopniu zmaleł. Zmiany te ukazują nasilający się trend odpływu kobiet z obszarów wiejskich (głównie z obszaru powiatu iławskiego) i napływu do miasta Iławy. Rozwój usług i przemysłu lekkiego w Iławie przyspiesza napływ kobiet do tego miasta.

Miasto Iława od początku XXI wieku charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym, który pozytywnie wpływa na rozwój demograficzny miasta. Liczba urodzeń w latach 2000, 2001 była wyraźnie wyższa niż liczba urodzeń w poszczególnych latach od 2002 roku. Wskaźnik przyrostu naturalnego wynosił odpowiednio: 3,32 na 1000 mieszk. w 2000 r., 4,27 w 2001 r., 1,75 w 2002 r., 1,51 w 2003 r., 2,25 w 2004 r., 2,75

w 2005 r. oraz 1,83 w 2006 r. W najbliższych latach liczba urodzeń będzie wzrastać, co jest bezpośrednio związane z zakładaniem rodzin przez ludność urodzoną na początku lat 80-tych XX wieku, czyli ludność ostatniego wyżu demograficznego oraz poprawiającą się sytuacją społeczno – gospodarczą regionu.

Rysunek 5.. Współczynnik urodzeń i zgonów w Iławie w latach 2000 – 2006.

Źródło: GUS.

Innym czynnikiem warunkującym rozwój demograficzny miasta jest saldo migracji. W latach 2000 – 2006 w Iławie saldo to uległo dużym zmianom. Od początku roku 2000 do końca roku 2002 obserwowano niewielki odpływ ludności z miasta do innych miejscowości w Polsce. W okresie tym (z wyjątkiem roku 2000) zauważa się, także stały nieduży odpływ ludności z miasta poza granice kraju. Od 2002 roku ujemne saldo migracji wewnętrznych wyraźnie wzrosło, co jest zjawiskiem niekorzystnym. W latach 2004 – 2006 zaobserwowano duży odpływ ludności z Iławy poza granice kraju. Stan ten spowodowany jest wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej i wiążącym się z tym otwarciem granic dla pracowników z Polski. Problem emigracji dotyczy całego kraju. Jest on jednak bardzo trudny do uchwycenia przy pomocy tradycyjnych badań statystycznych. Główny Urząd Statystyczny określił liczbę osób, które pracują poza granicami Polski na ok. 2 mln. Wyjazdy takie trwają zwykle od kilku miesięcy do kilku

lat, a osoby te wciąż pozostają zameldowane w rodzinnych miejscowościach. Dotyczy to też z pewnością liczby mieszkańców Iławy. Nie istnieją jednak dane statystyczne, które pozwoliłyby na dokładne lub nawet przybliżone określenie tej liczby.

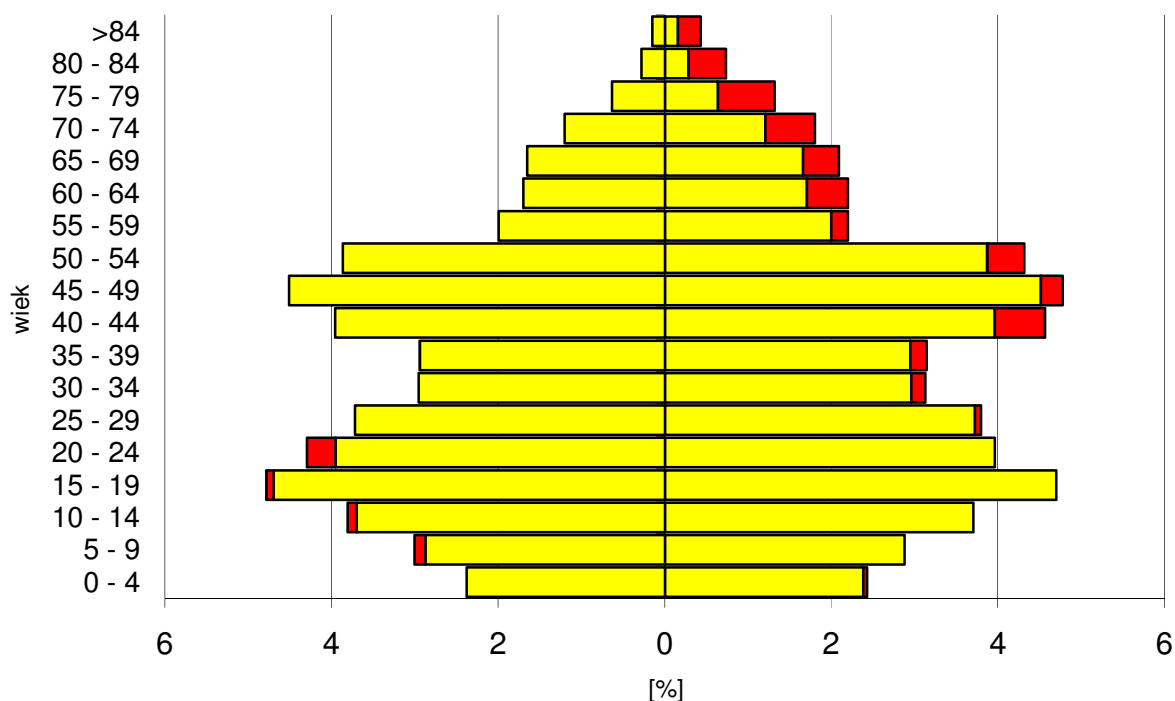
Tabela 8. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Iławie w latach 2000 - 2006

Wyszczególnienie		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
zameldowania	wewnętrzne	332	298	226	258	314	307	311
	zagraniczne	1	5	3	0	7	6	11
wymeldowania	wewnętrzne	338	292	384	375	425	389	447
	zagraniczne	0	15	15	19	28	53	109
saldo migracji	wewnętrzne	-6	6	-158	-117	-111	-82	-136
	zagraniczne	1	-10	-12	-19	-21	-47	-98

Źródło: GUS

Wszystkie wcześniej omówione elementy ruchu naturalnego tworzą strukturę płci i wieku społeczeństwa. Wykonana na podstawie danych GUS piramida płci i wieku dla miasta Iława, doskonale ukazuje formę przejściową struktury wiekowej. Aktualny typ struktury płci i wieku społeczeństwa jest formą pośrednią między kształtem dzwonu i wrzeciona, która wykazuje trend regresywny.

Rysunek 6. Struktura płci i wieku ludności Iławy w 2002 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego GUS (2002)

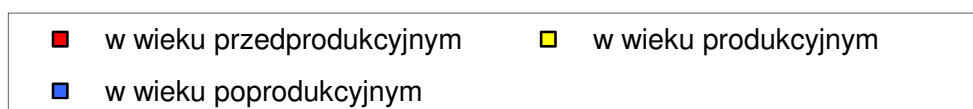
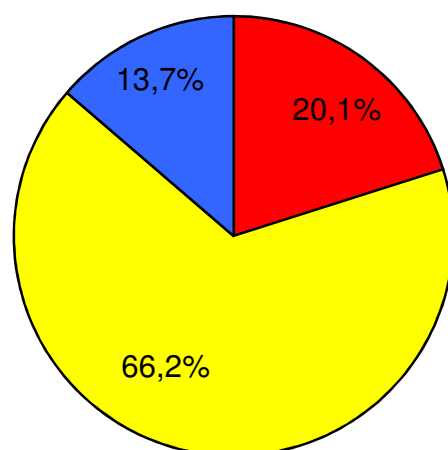
Wykonana na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku piramida płci i wieku dla Iławy wskazuje na następujące cechy:

- dwa silne wybrzuszenia w strukturze wiekowej spowodowane rocznikami wyżu demograficznego przełomu lat 50-tych i 60-tych ubiegłego wieku (40 – 49 lat) oraz lat 80-tych ubiegłego wieku (10 – 19 lat),
- dwie wyrwy w piramidzie wieku czyli roczniki niżu demograficznego z okresu dwóch największych wojen XX wieku: pierwsza obecnie już słabo zauważalna z okresu I – wojny światowej (ludność powyżej 84 roku życia), druga z okresu II wojny światowej (ludność w wieku 55 – 59 lat),
- duża nadwyżka liczby kobiet nad liczbą mężczyzn już od 25 roku życia

Struktura wiekowa ludności przekłada się na strukturę wieku ekonomicznego ludności. Z analizy danych GUS wynika, że mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowią 66,2% wszystkich Iławian (21 388 osób). Około 13,7 % społeczności stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Jest to wskaźnik bardzo wysoki, który będzie rósł i zrówna się, a nawet przewyższy procent osób w wieku przedprodukcyjnym (obecnie nieco ponad 20%).

Rysunek 7. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w Iławie w 2006 r.

Źródło: GUS

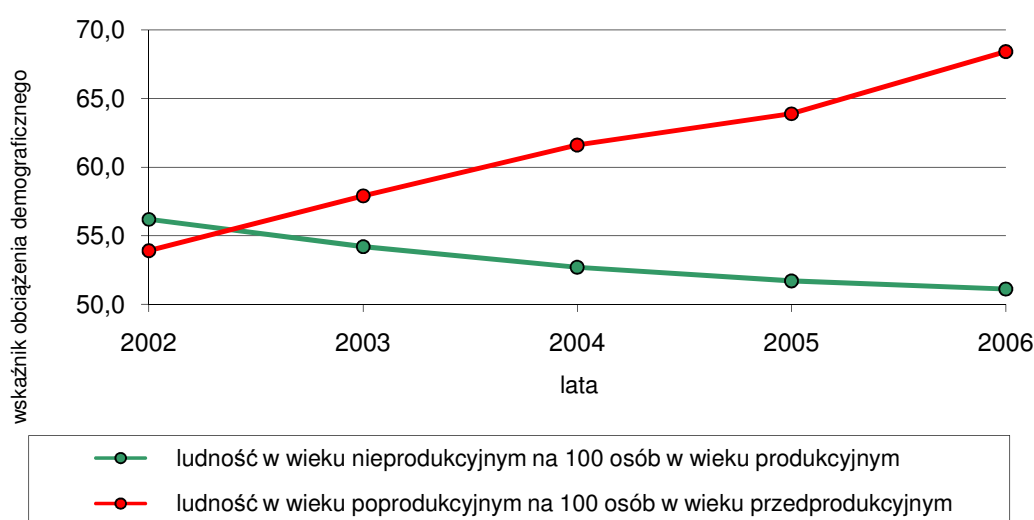

Analizując strukturę wieku ekonomicznego mieszkańców, zauważalny jest proces starzenia się ludności zamieszkującej Iławę. W ciągu zaledwie czterech lat (2002 – 2006) wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym wzrósł od poziomu 53,9 do poziomu 68,4 osób w wieku przedprodukcyjnym produkcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Był to przyrost bardzo dynamiczny, świadczący o szybkim starzeniu się społeczeństwa zamieszkującego miasto. Sytuację tę potwierdza przyrost wskaźnika ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającym na 100 osób w wieku produkcyjnym od 19,7 w 2002 roku do 20,8.

Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się liczby osób w wieku nieprodukcyjnym. Związane jest to z wchodzeniem w wiek produkcyjny ludności wyżu demograficznego, urodzonej w pierwszej połowie lat 80-tych XX w. Wskaźnik osób w wieku nieprodukcyjnym wyraźnie spadał od poziomu ponad 55 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2002 roku do ok. 50 osób w roku 2006.

Rysunek 8. Obciążenie demograficzne miasta Iławy w latach 2002 – 2006

Źródło: GUS

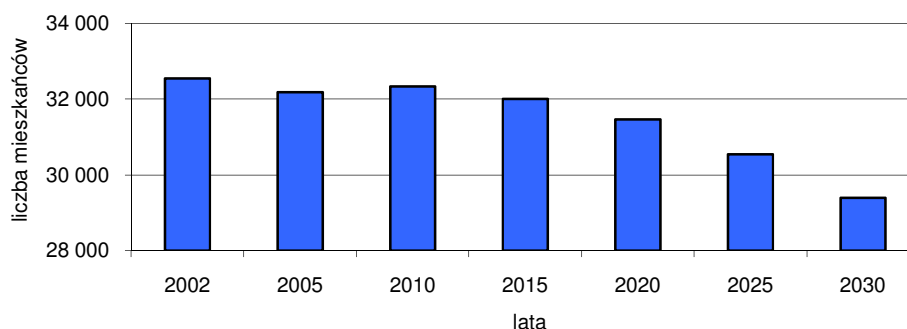
PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Mając na uwadze obecne tendencje w strukturze demograficznej miasta oraz kraju należy przypuszczać, że postępować będzie dalszy spadek liczby mieszkańców Ławy.

Rozsądna i skuteczna polityka miasta, mająca na celu powstrzymanie migracji ludności z miasta, oraz powstrzymanie ujemnego przyrostu naturalnego może zahamować zjawisko depopulacji. Dalsze starania, szczególnie w zakresie promocji miasta, zapewnienia dobrych warunków życia i pracy może w perspektywie czasu spowodować wzrost liczby mieszkańców. Dlatego prognozowana liczba mieszkańców miasta, ze względu na wiele czynników niezależnych od siebie może zawierać duży margines błędu.

Prognoza liczby mieszkańców oparta na prognozie demograficznej dla miast liczących ponad 50 tysięcy mieszkańców do roku 2030 oraz na średniej zmianie liczby ludności Ławy z ostatnich 5 lat pokazuje ogólny spadek liczby ludności miasta. W roku 2010 Ława będzie liczyła 32 325 mieszkańców, w roku 2020 – 32 000. Po 2030 roku liczba mieszkańców miasta spadnie poniżej 30 tysięcy. Należy przy tym pamiętać, że liczba mieszkańców miasta będzie zależeć od wielu czynników, w tym takich jak między innymi przygotowania i udostępnienia rezerw terenowych pod zabudowę mieszkaniową i usługową oraz ogólnej koniunktury gospodarczej miasta, powiatu oraz województwa.

Rysunek 9. Prognoza ludności miasta Ławy na lata 2010 – 2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy GUS dla miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców

1.3.2. Ochrona zdrowia

Na terenie Iławy działa 8 zakładów opieki zdrowotnej, w tym 7 niepublicznych i 1 publiczny. Ponadto w Iławie zlokalizowano Powiatowy Szpital im. W. Biegańskiego.

Na terenie miasta znajduje się obecnie 15 aptek. Na 1 aptekę przypada więc 2150 osób. Dla porównania, w gminach miejskich województwa liczba osób przypadających na 1 aptekę jest nieznacznie wyższa i wynosi 2613, .

W mieście znajdują się również 1 placówka pomocy społecznej i 1 dom pomocy społecznej. Do dyspozycji mają one 33 miejsca, z czego w 2006 roku wykorzystywane były wszystkie.

1.3.4. Oświata

Przedszkola

Na terenie miasta w 2006 r. działało 5 przedszkoli podporządkowanych samorządowi gminnemu, w których liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wynosiła 846. W porównaniu z rokiem 2000 liczba dzieci wzrosła o 6 osób (z 840), co dodatkowo powiększyło problem już i tak nie wystarczającej ilości miejsc w przedszkolach. Liczba miejsc w przedszkolach jest bowiem szacowana na 775. Nie wystarczającą liczbę miejsc w przedszkolach potęguje dodatkowo fakt zamknięcia jednej z placówek, gdyż w roku 2000 ich liczba wynosiła 6.

Szkoły podstawowe

Iława posiada 3 szkoły podstawowe podporządkowane samorządowi gminnemu, w których uczyło się w roku 2006 - 2 140 uczniów. W Iławie znajduje się również 1 szkoła specjalna dla dzieci i młodzieży, w której uczy się 98 uczniów.

Tabela 9. Szkoły podstawowe w Iławie, rok 2000 i 2006

Rok	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba uczniów na 1 pomieszczenie
2000	5	2 885	31,5
2006	3	2 238	31,7

Źródło: GUS

W ciągu lat 2000-2006 liczba placówek uległa zmniejszeniu. Wiąże się to zapewne z reformą szkolną i wprowadzeniem w 1999 roku nowej struktury oświaty, uwzględniającej szkoły gimnazjalne.

Gimnazja

W Iławie działają 3 gimnazja. Dwa z nich podlegają samorządowi gminnemu jedno zaś samorządowi powiatowemu.

Tabela 10. Gimnazja w Iławie, rok 2000 i 2006

Rok	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba uczniów na 1 pomieszczenie
2000	2	1150	34,8

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

2006	3	1375	25,5
------	---	------	------

Zródło: GUS

Obecnie zauważalny jest wzrost liczby młodzieży uczęszczającej do gimnazjum. W ciągu ostatnich 5 lat liczba ta wzrosła o ok. 220 uczniów. Zwiększyła się również liczba szkół gimnazjalnych z 2 do 3. W mieście istnieje ponadto jedno specjalne gimnazjum dla dzieci i młodzieży, w którym uczyło się w 2006 roku 80 uczniów.

Szkoły średnie i policealne

W Iławie zlokalizowane są 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących
- Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja
- Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 roku

Ponadto w Iławie znajduje się również Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (Warmińsko-Mazurskie Zakłady Doskonalenia Zawodowego)

Uczelnie wyższe

W Iławie znajduje się filia Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, która oferuje swoim studentom następujące kierunki:

- zarządzanie i marketing,
- administracja,
- pedagogika,
- informatyka,
- politologia,

- historia sztuki,
- wychowanie fizyczne.

1.3.5. Kultura i sport

W roku 2000 na mocy uchwały Rady Miasta powołano Iławskie Centrum Kultury i Sportu, w skład którego weszło Iławskie Centrum Kultury i Centrum Sportu i Rekreacji.

W skład bazy materialnej ICKiS wchodzi:

- Stadion Miejski,
- Amfiteatr Miejski im. Louisa Armstronga,
- Miejska Hala Sportowo-Widowiskowa,
- budynek Biblioteki Miejskiej,
- budynek Domu Kultury,
- nieruchomość, w której mieści się kino miejskie, teatr „Pasja”,
- dwie plaże miejskie /przy ul. Chodkiewicza i ul. Kajki/,
- baza postojowa statku „ILAVIA” – Ośrodek Doświadczalny Politechniki Gdańskiej.

Zadania statutowe ICKiS realizowane są w działach: kultura, sport i biblioteka miejska.

W sferze kultury w latach 2000-2002 działało 14 zespołów artystycznych i kół zainteresowań, które skupiały 422 osoby w 2000 r., 450 w 2001 r. i 430 w 2002 r. Stałe formy pracy to m.in.: sekcja rzeźby, sekcja szachowa, sekcja plastyczna, teatralne, zajęcia tańca towarzyskiego, zespół tańca disco, zespół wokalny, klub modelarski, aerobik, zespoły rockowe, i inne.

Wiodącymi imprezami kulturalnymi ICKiS są:

- 1 – Międzynarodowy Festiwal Jazzu Tradycyjnego „Old Jazz Meeting – Złota Tarka”,
- 2 – Festiwal Piosenki Żeglarskiej /Jeziorak Shanties Meeting/,
- 3 – Festiwal Pieśni i Piosenki Religijnej,
- 4 – cykl koncertów „Lato w Iławie”,
- 5 – Jarmark Sztuki Ludowej,
- 6 – FAMA Rock festiwal.

Liczba imprez organizowanych w ciągu roku przez ICKiS, wynosiła 117 w 2000 r. (60 486 uczestników), 140 w 2001 r. (89 561 uczestników) i 135 w 2002 r. (81 604 uczestników). Daje to średnio ponad 10 imprez miesięcznie.

W zakresie działalności kulturalnej z ICKiS współpracują także różne organizacje i stowarzyszenia: Stowarzyszenie Śpiewacze „CAMERATA”, Młodzieżowa Orkiestra Dęta, Stowarzyszenie Twórców Kultury Regionu Iławskiego, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Iławskiej, Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze”, Spółdzielczy Dom Kultury „Polanka”, Państwowa Szkoła Muzyczna.

Jednym z głównych zadań Iławskiego Centrum Kultury i Sportu jest organizacja imprez sportowych. Każdego roku ICKiS organizuje lub współorganizuje ok. 160 imprez sportowych. W tej liczbie zawarte są imprezy sportu szkolnego, zawody sportu kwalifikowanego (rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej) oraz imprezy rekreacyjne.

Najważniejsze imprezy organizowane w mieście to: Mistrzostwa Świata Modeli Pływających, Mistrzostwa Świata Modeli Redukcyjnych w klasie N S, Regaty Żeglarskie, organizacja turniejów /ogólnopolskich i międzynarodowych/ w piłce ręcznej, piłce nożnej, piłce siatkowej, tenisie stołowym, memoriał biegowy im. Antoniego Gierszewskiego, ogólnopolski mityng w skoku wzwyż i inne.

W skład bazy sportowej wchodzi także: korty tenisowe, strzelnica sportowa, 6 boisk osiedlowych, baza przyszkolna (sale gimnastyczne, boiska asfaltowe).

W ramach rozgrywek ligowych w Iławie działają cztery kluby:

- KP Jeziorak – piłka nożna – IV liga, 5 grup młodzieżowych,
- ITR – I liga tenisa stołowego, III liga,
- MKS Zryw-Volley – siatkówka dziewcząt w 3 kategoriach młodzieżowych,
- MMKS Iława – piłka ręczna (juniorzy, młodzicy), piłka koszykowa (kadeci), ponadto działają sekcje lekkiej atletyki i triathlonu.

Na terenie miasta działają dwa punkty biblioteczne. Zbiory biblioteki na koniec 2002 r. wynosiły 93 730 woluminów, 1 868 zbiorów specjalnych. Poza księgozbiorem czytelnicy mieli możliwość skorzystania z ponad 110 tytułów czasopism dla dorosłych, dzieci i młodzieży. Od 1997 r. biblioteka obsługuje także czytelników niepełnosprawnych (dowożenie książek do domu). W listopadzie 2001 r. pomiędzy Zarządem Powiatu Iławskiego i Zarządem Miasta Iławy zostało podpisane porozumienie w sprawie powierzenia zadań Powiatowej Biblioteki Publicznej dla powiatu iławskiego. Od wejścia w życie porozumienia (grudzień 2001 r.) Biblioteka Miejska pełni funkcje Biblioteki Powiatowej.

Biblioteka Miejska oferuje czytelnikom bogaty księgozbiór o charakterze uniwersalnym, obejmującym beletrystykę polską i obcą; literaturę popularno-naukową; encyklopedie ogólne i specjalistyczne, słowniki, kroniki, informatory, poradniki, atlasy, przewodniki turystyczne, bibliografie.

Popularyzacja czytelnictwa odbywa się także poprzez: spotkania autorskie, wycieczki i lekcje biblioteczne, pogadanki dla dzieci i młodzieży, wystawy książek, konkursy tematyczne.

1.3.6. Identyfikacja problemów

- Utrwalone bezrobocie;
- Brak rozwiązań systemowych w zakresie opieki paliatywnej;
- Brak rozwiązań strategicznych związanej z mniejszościami narodowymi;
- Rosnące wydatki na pomoc społeczną.

1.4. Potencjał społeczno-gospodarczy Iławy na tle ośrodków konkurencyjnych.

Analiza porównawcza Iławy, Ostródy, Brodnicy oraz Kwidzyna została przeprowadzona w celu ukazania potencjału społeczno-demograficznego oraz gospodarczego tych miast, oraz ukazaniu Iławy na tle sąsiadów o podobnej klasie oraz wielkości. Wszystkie analizowane miasta mają porównywalną liczbę mieszkańców, a maksymalne odległości analizowanych miast od Iławy nie przekraczają 100 km. Wszystkie cztery miasta są jednostkami osadniczymi mającymi od 25 do 40 tys. mieszkańców oraz posiadającymi powierzchnię ok. 14 - 25 km². Wszystkie charakteryzowane jednostki są siedzibami powiatów.

Tabela 11. Sytuacja demograficzna analizowanych miast w 2006 r.

Miasto	Ludność	Powierzchnia (w km ²)	Gęstość zaludnienia (w os. km ²)	Współczynnik feminizacji	Przyrost/spadek od roku 2000 (w %)	Przyrost naturalny (w %)*	Migracje (w %)*
Kwidzyn	37 681	21,5	1752,6	106,6	-1,0	1,8	-7,3
Brodnica	27 117	23,2	1168,8	109,4	1,0	4,0	-3,7
Ostróda	33 400	14,2	2352,1	111,2	-1,0	1,4	-5,7
Iława	32 181	21,9	1470,8	110,1	-2,2	2,5	-6,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja demograficzna w analizowanych miastach jest bardzo podobna. Charakterystyczny dla wszystkich miast regionu jest wysoki ujemny wskaźnik salda migracji. Świadczy to o niskiej atrakcyjności regionu i dużym odpływie mieszkańców, co potwierdza fakt, że w ciągu ostatnich sześciu lat miasto straciło ponad 2% mieszkańców. Odpływy migracyjne częściowo rekompensuje dodatni przyrost naturalny, który w 2006 roku osiągnął poziom 2,5‰. Podobna sytuacja ma miejsce w Kwidzynie, gdzie przyrost naturalny jest stosunkowo wysoki, ale duża liczba osób wyjeżdża z miasta, co powoduje spadek liczby mieszkańców. Iława wśród badanych miast cechuje się wysokim wskaźnikiem feminizacji, co świadczy o rozwiniętym sektorze usług oraz rozwijającym się przemyśle włókienniczym w mieście. Najlepiej pod względem demograficznym prezentuje się Brodnica, który ma niskie ujemne saldo migracji oraz najwyższy w regionie przyrost naturalny. Brodnica jako jedyna wśród analizowanych miast odnotowała w ciągu ostatnich sześciu lat przyrost liczby mieszkańców.

Tabela 12. Sytuacja mieszkaniowa analizowanych miast w 2006 r.

Miasto	Mieszkania	Izby	Pow. użytk. mieszkań	Średnia powierzchnia mieszkania *	Powierzchnia mieszkania przypadająca na 1 mieszk.*
Kwidzyn	12 524	45 654	774 357	61,8	24,1
Brodnica	9 311	35 306	634 401	68,1	16,8
Ostróda	11 691	41 409	687 534	58,8	25,4
Iława	10 775	39 504	676 696	62,8	20,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja mieszkaniowa Iławy na tle analizowanych miast jest bardzo przeciętna. W roku 2006 największą średnią powierzchnią mieszkania charakteryzowała się Brodnica, gdzie przeciętna powierzchnia wyniosła aż 68,1 m². (dla Iławy wskaźnik ten

wyniósł 62,8 m²) Niestety na 1 mieszkańca Brodnicy przypadało zaledwie 16,8 m² (w Ławie wskaźnik ten wyniósł 20,3 m²). W odwrotnej sytuacji była Ostróda, która charakteryzowała się najniższą średnią powierzchnią mieszkania (58,8 m²), lecz na 1 mieszkańca przypadało aż 25,4 m², co było najlepszym wynikiem wśród charakteryzowanych miast. Kwidzyn charakteryzował się nieznacznie niższym wskaźnikiem, który wyniósł 24,1 m² na 1 mieszkańca. Dostępność i średnia powierzchnia mieszkań w miastach jest bardzo ważnym wskaźnikiem atrakcyjności i jakości życia ich mieszkańców.

Tabela 13. Szpitale w 2003 r.

Miasto	Szpitaly ogółem	Łóżka ogółem*	Leczeni
Kwidzyn	1	136	8 296
Brodnica	1	185	7827
Ostróda	1	182	10 915
Ława	1	308	11 199

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 14. Zakłady opieki zdrowotnej w 2006 r.

Miasto	ZOZ ogółem*	Publiczne ZOZ	Niepubliczne ZOZ
Kwidzyn	11	0	11
Brodnica	9	1	8
Ostróda	8	0	8
Ława	8	1	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 15. Apteki w 2006 r.

Miasto	Apteki*	Mgr farmacji
Kwidzyn	11	23
Brodnica	9	19
Ostróda	11	13
Iława	15	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

We wszystkich analizowanych miastach znajdują się szpitale o statusie szpitali powiatowych i zakłady opieki zdrowotnej. Największą pojemnością charakteryzuje się szpital w Iławie, który posiada największą ilość łóżek, natomiast szpital w Kwidzynie posiada ich najmniej, co przekłada się na liczbę leczonych w ciągu roku pacjentów. Ostródzki Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej pomimo posiadania dużo mniejszej liczby łóżek obsługuje porównywalną liczbę pacjentów, co dużo pojemniejszy szpital w Iławie. Świadczy to o dużym obciążeniu tej lecznicy. Analizując pozostałe zakłady opieki zdrowotnej należy zauważyć, że większość tego typu instytucji na terenie miasta zostały sprywatyzowanych i otrzymało status niepublicznych. Jest to sytuacja pozytywna, która pozwala rozwijać usługi medyczne na danym obszarze. Analizując liczbę aptek w miastach należy zauważyć, iż Iława posiada ich najwięcej.

Podsumowując ochronę zdrowia w charakteryzowanych miastach należy stwierdzić, że poziom rozwoju infrastruktury związanej z leczeniem społeczeństwa jest w Iławie jest najwyższy wśród analizowanych miast

Tabela 16. Infrastruktura komunalna

Miasto	sieć wodociągowa		sieć kanalizacyjna		sieć gazowa	
	na 100 km ²	Ludność korzystająca (w %)*	na 100 km ²	Ludność korzystająca (w %)*	na 100 km ²	Ludność korzystająca (w %)*
Kwidzyn	453,1	99,4	383,0	94,5	422,1	91,3
Brodnica	431,1	96,6	514,0	90,1	52,6	0,0

Ostróda	470,7	98,4	535,7	94,0	417,6	91,9
Iława	418,6	97,2	440,6	93,0	343,7	86,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Charakteryzując Kwidzyn, Brodnicę, Ostródę i Iławę pod względem infrastruktury technicznej zauważa się, iż w Kwidzynie infrastruktura ta jest najlepiej rozwinięta. Ponad 99% mieszkańców Kwidzyna ma dostęp do wodociągu, prawie 95% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej a ponad 91% korzysta z sieci gazowej. Są to wyniki bardzo dobre, niejednokrotnie lepsze niż w miastach dużo większych niż Kwidzyn. Ostróda oraz Iława wypadają podobnie i charakteryzują się dobrze rozwiniętą infrastrukturą komunalną. Brodnica na tle pozostałych analizowanych miast wypada bardzo słabo. Miasto to ma najslabiej rozwiniętą sieć kanalizacyjną i wodociągową oraz nie posiada rozdzielczej sieci gazowej obsługującej mieszkańców miasta

Tabela 17. Budżety analizowanych miast w 2000 i 2006 r.

Miasto	Kwidzyn		Brodnica		Ostróda		Iława	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Wyszczególnienie	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Dochody	53971690	89757466	31452863	57331595	35997028	61609739	41802359	73160470
na 1 mieszk.*	1990,3	3310,0	834,7	1521,5	1077,8	1844,6	1299,0	2273,4
Wydatki	57655156	87718983	33703928	57934800	37074004	62262103	47438836	81497587
Saldo*	-3683466	2038483	-2251065	-603 205	-1076976	-652364	-5636477	-8337117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując budżet Iławy na tle miast konkurencyjnych zauważalny jest najwyższy wskaźnik dochodów Kwidzyna w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Kwidzyn jako jedyny przekroczył próg 3000 zł na 1 mieszkańca. Druga w klasyfikacji Iława charakteryzowała się wskaźnikiem na poziomie 2273,4 zł na 1 mieszkańca. Najgorzej w klasyfikacji wypadła Brodnica oraz Ostróda. Miasta te w 2006 roku nie przekroczył progu 2000 zł na 1 mieszkańca. Wszystkie analizowane jednostki osadnicze poza Kwidzynom w 2006 roku

wykazywały dziurę budżetową. Kwidzyn w ciągu 6 lat zlikwidował deficyt, który w roku 2000 wynosiła – 3683466 zł. W roku 2006 budżet Kwidzyna wykazał zysk na poziomie ok. 2 mln złotych. Taka sytuacja jest dla miasta bardzo korzystna i pozwala na nowe inwestycje. Iława wśród analizowanych miast wykazuje największy deficyt budżetowy, który od 2000 r. zwiększył się o ponad 2,7 mln zł. Ma to związek z zwiększonymi wydatkami na inwestycje miejskie. Jest to jednak sytuacja bardzo niekorzystna.

W przyjętej bardzo uproszczonej punktacji (najlepszy wskaźnik w danej kategorii 4 pkt, najgorszy – 1 pkt, przy założeniu wzięcia do badania tylko cech porównywalnych i miarodajnych – oznaczone są w powyższych tabelach symbolem „*”) Kwidzyn otrzymał 33 punkty (na 48), Iława oraz Ostróda otrzymały po 30 punktów, natomiast Brodnica uzyskała 28 punktów..

Z powyższej analizy wynika, że Kwidzyn posiada nieznaczną przewagę w regionie. Ostróda i Iława są ośrodkami o bardzo podobnym potencjale, które silnie ze sobą konkurują. Brodnica tylko nieznacznie ustępuje trzem pozostałym miastom.

1.5. Sfera mieszkaniowa.

Począwszy od lat 50 XX w. w wielu miastach powstały podobne do siebie wielkie zespoły mieszkaniowe składające się z powtarzalnych, masowo produkowanych budynków wielorodzinnych. Tworzą one specyficzny rodzaj środowiska mieszkaniowego określanego jako "osiedla z wielkiej płyty" lub "blokowiska". Szacuje się, że mieszka w nich obecnie około 20% Polaków. Okres największego rozwoju budownictwa mieszkaniowego, bazującego na technologii wielkopłytywowej, przypada na lata 70. XX wieku. Składane przez władze obietnice zapewnienia mieszkań dla wszystkich rodzin miały niewątpliwy wpływ na popieranie budownictwa spółdzielczego. Był to okres planowania i budowy nowych, dużych osiedli mieszkaniowych. Właśnie na nich stawiano bloki mieszkalne z wielkiej płyty. Montaż budynków z gotowych prefabrykatów na placach budów przebiegał w dość szybkim tempie. Jednak przed oddaniem mieszkań do użytku, następowała nieco wolniejsza faza prac wykończeniowych, dodatkowo spowolnionych przez nierytmiczne dostawy potrzebnych materiałów.

Zastąpienie dużych spółdzielni budowlanych prywatnym budownictwem lub działalnością developerską spowodowało upadek budownictwa wielkopłytkowego. Zmniejszenie skali inwestycji na początku lat '90 XX w. nie pozwalało na opłacalną produkcję prefabrykatów betonowych i doprowadziło do zamknięcia fabryk domów. Zdecydowały o tym także niska jakość wykonania budynków w tej technologii, zmiana mody, zmiany społeczne. Nowe budynki mieszkalne budowane na osiedlach, na placach często w centrum miasta, projektowane są indywidualnie. Odejście od typowych rozwiązań pozwala architektom na realizację własnych koncepcji architektonicznych. Wprowadzenie nowych, energooszczędnych technologii drewnianych oraz edukacja i ponowne szacowanie kosztów wskazały, że przy obecnym zróżnicowaniu konstrukcji bardziej opłacalne jest budownictwo konwencjonalne lub lekkie.

Nieustannie nasila się społeczna i profesjonalna krytyka osiedli z wielkiej płyty. Zarzuty dotyczą ich wartości użytkowej i estetycznej, monotonii formy architektonicznej, a także nasilających się w nich niekorzystnych zjawisk społecznych. W związku z powszechną krytyką w wielu miastach są podejmowane próby przekształcania wielkich blokowisk w celu ich „humanizacji”. Przekształcenia te dotyczą poprawy przestrzennej ale i społecznej struktury osiedli. Oprócz przebudowy i modernizacji samych budynków, dotyczą ich najbliższego otoczenia, przemiany estetycznej osiedli i ich powiązań z otoczeniem.

Podobne do siebie wielkie zespoły mieszkaniowe składające się z powtarzalnych, masowo produkowanych budynków wielorodzinnych tworzą specyficzny rodzaj środowiska mieszkaniowego.

Wszechobecna monotonia i gwałtownie postępujące zużycie substancji mieszkaniowej w masowo realizowanym budownictwie nie czynią z blokowisk Iławy miejsca przyjaznego do życia i pracy dla jego mieszkańców.

Jednocześnie wraz z poprawą sytuacji materialnej społeczeństwa, rosną także oczekiwania, co do zajmowanych mieszkań. Tzw. „blokowiska” cechuje nie tylko niski standard, małe powierzchnie, ale również monotonna architektura i zaniedbane otoczenie.

Głównym mankamentem osiedla w chwili obecnej jest zły układ komunikacyjny, a także brak jakichkolwiek elementów infrastruktury oraz pomieszczeń stwarzających możliwości organizacji życia kulturalnego, rekreacyjnego lub sportowego. Celem rewitalizacji na tym obszarze jest ożywienie życia gospodarczego i publicznego na osiedlu oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców osiedla poprzez przebudowę układu komunikacyjnego, budowę ścieżek rowerowych, rozbudowę placu zabaw dla dzieci i wydzielenie miejsc sportowo-rekreacyjnych, rozbudowę oświetlenia zewnętrznego oraz adaptację pomieszczeń na lokale użytkowe i świetlicę osiedlową.

Energochłonność budynków na terenie miasta Iławy waha się w granicach 200-300 KWh/m²/rok – czyli średnia dla osiedla to ok. 250 KWh/m²/rok co daje średnią wartość zintegrowanego wskaźnika charakterystyki energetycznej WZE na poziomie ok. 1,5.

1.6. Analiza SWOT – identyfikacja mocnych, słabych stron.

W niniejszym podrozdziale przedstawiona jest analiza SWOT opracowana na podstawie analizy zagospodarowania przestrzennego miasta, jego sytuacji gospodarczej oraz sytuacji społeczno-demograficznej. Analiza ta dostarcza informacji na temat mocnych stron miasta, jego słabych stron, a także ocenia szanse i zagrożenia, przed jakimi stanąć może miasto w niedalekiej przyszłości.

Analiza SWOT została oparta na podstawowych danych statystycznych ukazanych w rozdziale 1 Lokalnego Programu Rewitalizacji, a także na podstawie danych uzyskanych z instytucji budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, placówek edukacyjnych, służb mundurowych (policja, straż miejska

itp.). Ze względu na ogromną ilość zebranych danych w Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały ukazane jedynie najbardziej charakterystyczne wskaźniki charakteryzujące miasto.

Analiza **SWOT** – analiza silnych (**Strengths**) i słabych (**Weaknesses**) stron badanego podmiotu w wyodrębnionych obszarach – tzw. czynników endogenicznych (wewnętrznych) oraz zewnętrznych szans (**Opportunities**) i zagrożeń (**Threats**) – tzw. czynników egzogenicznych stanowi punkt wyjścia dla planowania strategicznego.

Analiza SWOT pozwala, zatem określić strategiczne czynniki, które mogą mieć wpływ na powodzenie i działalność rozwojową danej jednostki. Istotnym zadaniem staje się wydzielenie spośród nich czynników krytycznych, dzięki którym można będzie rozwijać silne strony projektu, niwelować (bądź ograniczać) strony słabe, maksymalnie wykorzystywać istniejące możliwości i pojawiające się szanse oraz unikać przewidywanych zagrożeń i niebezpieczeństw.

Analiza SWOT została dokonana na podstawie analizy dokumentów strategicznych, danych statystycznych, konsultacji społecznych, wizji lokalnych.

Analizę SWOT przeprowadzona została dla trzech obszarów charakteryzujących obszar jednostki samorządu terytorialnego (obszar społeczny, przestrzenny i gospodarczy).

ANALIZA SWOT- strefa społeczna

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; - Współpraca Jednostek Budżetowych z Wojewódzkim Urzędem Pracy w programach wspierających pozyskanie pracy; - Aktywność grup kulturalnych; - Niski procent społeczności zagrożonej wykluczeniem społecznym;	<ul style="list-style-type: none"> - Zły stan techniczny i słaby poziom wyposażenia placówek edukacyjnych i społecznych; - Brak zorganizowanego czasu wolnego młodzieży poza okresem letnim; - Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych; - Silna identyfikacja osób długotrwale bezrobotnych z „rolą” bezrobotnych;

<ul style="list-style-type: none"> - Dobra sytuacja mieszkaniowa znacznej części mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> - Brak realizacji polityki związanej z mniejszościami narodowymi i etnicznymi; - Brak mieszkań socjalnych; - Brak odpowiednio wyposażonych ośrodków pro-społecznych; - Brak odpowiedniego wykształcenia wśród pracowników organizacji społecznych; - Brak tematycznych warsztatów terapii zajęciowych; - Tradycyjny zakres wykształcenia – kierunki i specjalności w szkolnictwie nie odpowiadają zapotrzebowaniu lokalnego rynku pracy; - Niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców; - Starzenie się społeczeństwa miasta (zwiększający się procent osób w wieku poprodukcyjnym).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; - Tworzenie społecznych grup wsparcia; - Odpowiednie warunki do tworzenia zamiejscowych wydziałów wyższych uczelni; - Dostęp do środków unijnych na projekty stypendialne i projekty związane z infrastrukturą społeczną (tzw. projekty miękkie).	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie migracji zewnętrznej – ucieczka ludzi wykształconych, młodych, z wyuczonym zawodem; - Brak systemowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej; - Brak zintegrowanego systemu informatycznego pomiędzy wszystkimi jednostkami związanymi ze sferą społeczną.

--	--

ANALIZA SWOT- strefa gospodarcza

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Korzystne położenie komunikacyjne (drogowe i kolejowe); - Korzystna lokalizacja pomiędzy dwoma największymi ośrodkami miejskimi w regionie (Olsztyn i Elbląg); - Wysoki poziom inwestycji w budownictwo komercyjne; - Inwestycje w sektorze turystycznym, związane z pozyskiwaniem środków unijnych; - Wysoka atrakcyjność turystyczna miasta i jego otoczenia; - centrum administracji – stolica powiatu; - występowanie instytucji otoczenia biznesu; - Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla całego miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - Nierównomierne tempo inwestycji w sektorze prywatnym; - Opóźnienie przedsiębiorców w dostosowaniu do unijnych standardów; - Niski procent zainwestowania w działalność na terenie miasta przez inwestorów zewnętrznych; - Niedostateczny transfer nowych technologii w regionalnym biznesie; - Niedostateczne doradztwo gospodarcze; - Niskie środki dla organizacji pozarządowych (z strefy biznesowej) na dofinansowanie realizowanych zadań; - Niski stopień współpracy jednostek budżetowych z sektorem biznesowym – brak zintegrowanego programu promocji gospodarczej miasta; - Brak lotniska regionalnego; - Brak terenów pod inwestycję będących własnością Gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijająca się sieć handlu i usług; - Rozwijająca się sieć usług turystycznych i rekreacyjnych; - Dostęp do środków UE	<ul style="list-style-type: none"> - Odpływ ludzi wykształconych; - Brak punktu obsługi gospodarczej w UM Iława tzw. „obsługa w jednym okienku”.

- Inwestycje na rynku nieruchomości na cele usług hotelowych o wysokim standardzie.	
---	--

ANALIZA SWOT- strefa przestrzenna

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Dogodne położenie geograficzne na terenach o dużej atrakcyjności turystycznej; - Środowisko przyrodnicze korzystne dla prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju; - Dobrze rozwinięty układ sieci drogowej; - Wysoki poziom pozyskanych funduszy unijnych; - Rozpoczęty proces porządkowania przestrzeni publicznej; - Uporządkowana polityka przestrzenna miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - Niewykorzystane możliwości transportu kolejowego; - Kolizja ruchu kolejowego z głównymi ulicami miasta; - Niski stopień oddzielenia ruchu kołowego od rowerowego; - Niekorzystny układ komunikacyjny w centrum miasta; - Brak obwodnicy miasta w kierunku wschód-zachód; - Zły stan techniczny istniejącej zabudowy, szczególnie o funkcji mieszkalnej; - Zły stan zagospodarowania terenów „wewnątrz” osiedli mieszkaniowych; - Brak wolnych terenów pod inwestycję.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Aktualna Strategia Rozwoju Miasta; - Jasno i precyzyjnie określone kierunki rozwoju Miasta Iława; - Wpisanie programu kanałowego na listę projektów kluczowych do sfinansowania przy udziale środków z funduszy europejskich.	<ul style="list-style-type: none"> - Niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni; - Pogarszający się stan budynków komunalnych w mieście.

--	--

II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno - społeczno - gospodarczego miasta i regionu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława jest spójny z Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 (dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 30 stycznia 2007 roku.

Osie priorytetowe Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 – możliwość finansowania zewnętrznego:

- Przedsiębiorczość;
- Turystyka;
- Infrastruktura społeczna;
- Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast;
- Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna;
- Środowisko przyrodnicze;
- Infrastruktura społeczeństwa informatyczna.

Program rewitalizacji Iławy zgodny jest również z dokumentami strategicznymi (mającymi największy wpływ na projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji):

- **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013** – dokument programowy stanowiący podstawę planowania poszczególnych dziedzin interwencji strukturalnych.

- **Strategią Rozwoju Kultury w Województwie Warmińsko-Mazurskim do roku 2015**. Opracowany dokument stanowi rozwinięcie celu strategicznego - **Bogactwo dziedzictwa i kultury regionu istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego**, określonego jako jeden z ośmiu priorytetowych obszarów Strategii rozwoju kultury w województwie warmińsko-mazurskim.

W strategii rozwoju kultury zawarte są trzy główne obszary, dla których określone zostały cele szczegółowe.

Obszar: **Ochrona dziedzictwa kulturowego**

Obszar: **Organizacja i prowadzenie działalności kulturalnej**

Obszar: **Komunikacja społeczna, środki masowego przekazu w kulturze**

Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Kultury przejawia się w obszarze: **Ochrona dziedzictwa kulturowego**,

Cel szczegółowy:

Prawidłowe warunki ochrony dziedzictwa regionalnego.

- **Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020.** Opracowany dokument stanowi rozwinięcie celu strategicznego – **Konkurencyjna gospodarka i Otwarte społeczeństwo**, określonego jako jeden z trzech priorytetowych obszarów Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego.

W strategii rozwoju społeczno-gospodarczego zawarte są trzy główne cele strategiczne:

Cel: **Wzrost konkurencyjności gospodarki**

Cel: **Wzrost aktywności społecznej**

Cel: **Wzrost liczby i jakości połączeń sieciowych**

Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego przejawia się w celu: **Wzrost konkurencyjności gospodarki i Wzrost aktywności społecznej.**

- **Strategią Rozwoju Turystyki w województwie Warmińsko-Mazurskim.** Opracowany dokument stanowi rozwinięcie celu strategicznego – **Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu**, określonego jako jeden z dwóch priorytetowych celów Strategii rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim.

W strategii rozwoju turystyki zawarte są dwa główne cele strategiczne:

Cel: **Zwiększenie kapitału inwestycyjnego w turystyce**

Cel: **Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu**

Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego przejawia się w celu: **Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu,**

- **Strategią Rozwoju Iławy na lata 2004-2015**, dokumentem, który w sposób pełny przedstawia wizję, warianty rozwoju oraz cele strategiczne wyznaczone dla miasta Iława.

Projekty odzwierciedlają również ustalenia zawarte z dokumentach planistycznych miasta Iława:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Iława;
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie miasta Iława.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Iława są projektami komplementarnymi z Programami Operacyjnymi:

- **PO Infrastruktura i Środowisko** – w szczególności oś priorytetowa nr 12 – *Kultura i dziedzictwo kulturowe*, a także z osią priorytetową nr 2 – *Gospodarka odpadami i ochrona powietrza ziemi*,
- **PO Rozwój Polski Wschodniej** – w szczególności priorytet nr 2 – *Wojewódzkie ośrodki wzrostu* – na etapie tworzenia metropolii olsztyńskiej z Miastem Olsztyn.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława stanowi również rozbudowanie i poszerzenie zintegrowanego projektu rozwoju lokalnego p.t. Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego w ramach projektów związanych z miastem Iława.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

III. Założenia programu rewitalizacji

3.1. Podokres programowania

Zgodnie z okresami programowania przyjętymi w Unii Europejskiej przyjmujemy, na potrzeby lokalnego programu rewitalizacji następujący okres:

- Lata 2007 – 2015

Okres programowy został przyjęty na lata 2007-2013, jednak biorąc pod uwagę zasadę rozliczenia projektów n+2 jako główny okres Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjęto okres 2007-2015.

Ponadto zadania w Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały podzielone na 2 okresy:

- 2007-2011 – okres ten odzwierciedla wszelkie prace przygotowawcze do procesu rewitalizacji miasta Iława (np. Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, przygotowanie postępowań przetargowych na dokumentację projektową dla zadań priorytetowych), jak również odzwierciedla kluczowe projekty poszczególnych beneficjentów, zainteresowanych procesem rewitalizacji, wraz ze szczegółowymi opisami projektów i kosztów inwestycji.
- 2012-2015 – okres ten zawiera w sobie projekty znaczące dla rozwoju miasta Iława, które jednak nie są projektami kluczowymi, a projektami dopełniającymi główne projekty wspierając w ten sposób rozwój i zwiększając oddziaływanie obszaru rewitalizacji. W tym okresie zostaną opisane pokrótce założenia poszczególnych projektów z szacunkowymi kosztami ich realizacji.

3.2. Delimitacja obszarów priorytetowych i zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

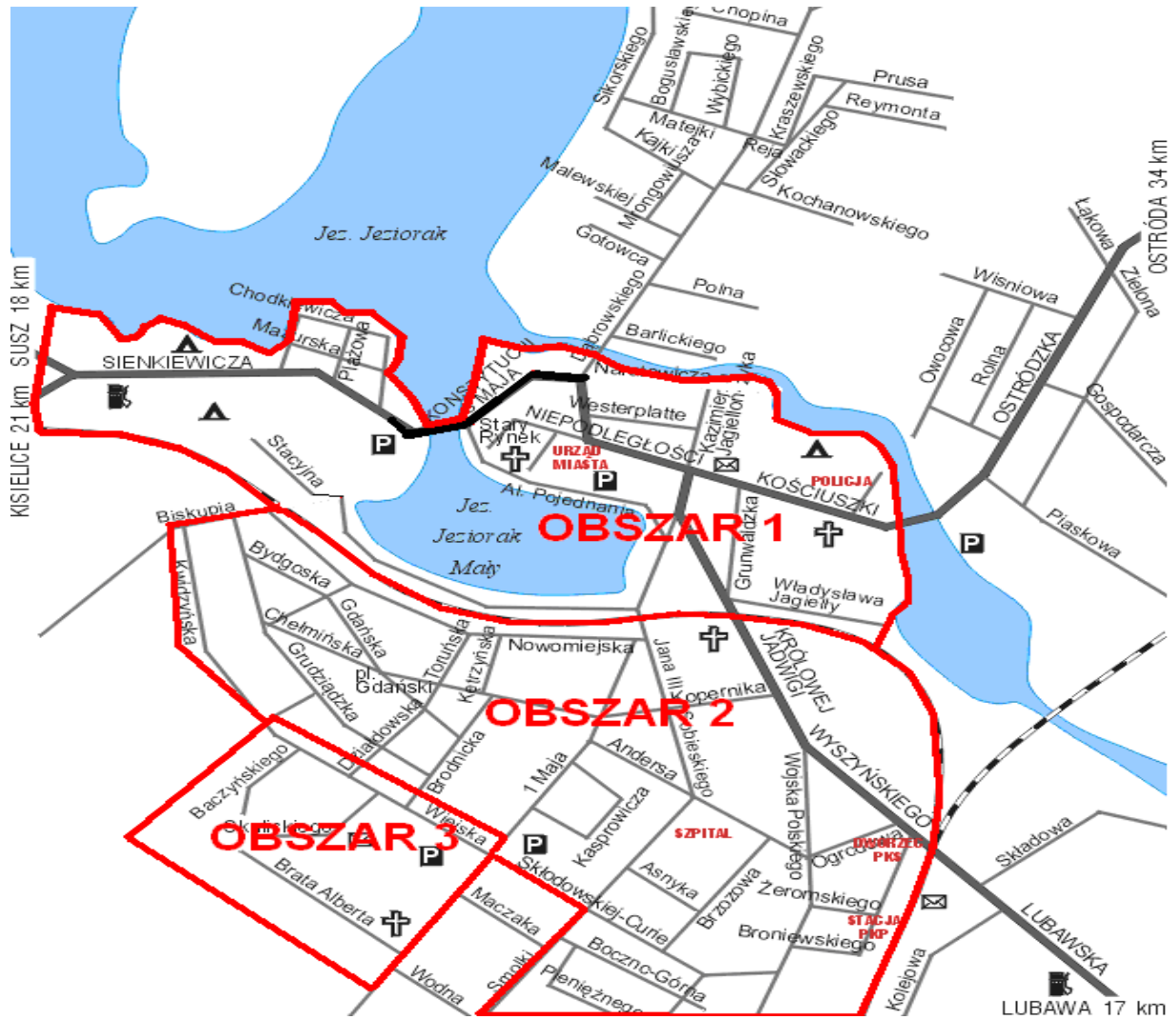
Dla potrzeb Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Iławy przeprowadzono delimitację obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym, społecznym i gospodarczym. Delimitacja została dokonana na podstawie analizy dokumentów strategicznych, danych statystycznych, konsultacji społecznych, wizji lokalnych oraz pracy Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji. Wsparciem w trakcie wyboru obszarów priorytetowych wraz z opisującymi ich kryteriami były wyniki analizy ankiet przeprowadzonej wśród mieszkańców miasta Iławy. Wyniki ankietowe zostały oparte na analizie 17 ankiet, wypełnionych przez pełnoletnich mieszkańców miasta Iławy i turystów oraz na 26 złożonych kartach proponowanych projektów.

Przy delimitacji obszarów problemowych, wymagających rewitalizacji przyjęto następujące kryteria:

- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
- Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego
- Niekorzystne trendy demograficzne.

Wszystkie wyznaczone obszary spełniają , co najmniej trzy z powyższych kryteriów lub odpowiadają bezpośrednim założeniom rewitalizacji zawartych w Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Ostatecznie wyznaczono 3 obszary priorytetowe, koncentracji działań rewitalizacyjnych.

OBSZAR 1

Obszar 1 stanowi ściśle centrum miasta Iławy, swoisty kręgosłup rozwoju usług w mieście, o najwyższym stopniu ochrony konserwatorskiej. Naturalną granicą tego obszaru rewitalizacji są zbiorniki wodne i linia kolejowa.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
- Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego
- Niekorzystne trendy demograficzne

OBSZAR 2

Obszar 2 stanowi zaplecze mieszkaniowe miasta Iławy. W tym obszarze znajdują się w większości zabudowania z wielkiej płyty, które wymagają natychmiastowego remontu.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
- Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego
- Niekorzystne trendy demograficzne

OBSZAR 3

Obszar 3 stanowi typowy przykład osiedla mieszkaniowego do rewitalizacji. Obszar typowych obiektów z wielkiej płyty, bez znaczących usług, obszarów zagospodarowanych mogących pozytywnie wpływać na życie mieszkańców.

Obszar spełnia następujące kryteria przyjęte do delimitacji obszarów problemowych, niezbędnych do procesy rewitalizacji:

- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
- Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego
- Niekorzystne trendy demograficzne

Program rewitalizacji ma charakter strategiczny dla miasta Iławy. Jego realizacja przyczyni się do rozwoju miasta i pomoże w rozwiązaniu wielu kluczowych dla miasta problemów.

3.3. Wskaźniki dla poszczególnych kryteriów.

Wskaźniki dla poszczególnych kryteriów na wybranych obszarach rewitalizacji w odniesieniu do obszaru Miasta Iława.

Lp.	Kryterium	Wskaźnik	Jednostka	Miasto Iława	Obszar 1	Obszar 2	Obszar 3
1.	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystająca z zasiłków na 1 tys. ludności	Osoby na 1000 mieszkańców obszaru	79,2	129,6	109,0	41,0
2.	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Udział długotrwanie bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	%	2,40	2,82	2,66	2,14
3.	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	Przestępstwa na 1000 mieszkańców obszaru	45,1	48,3	46,2	16,0
4.	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Podmioty gospodarki na 100 mieszkańców obszaru	4,4	6,9	5,5	3,1
5.	Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego	Udział budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków	%	9,7	12,4	10,0	0,0
		Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków	%	73,4	83,2	78,0	79,4
6.	Niekorzystne trendy demograficzne	Saldo migracji (różnica między liczbą ludności napływającej a	Osoby na 1000 mieszkańców obszaru	- 7,2	-16,4	-9,0	-23,9

		odpływającej)					
--	--	---------------	--	--	--	--	--

Wskaźniki pogrubione oznaczają, że wartość wskaźnika dla danego obszaru klasyfikuje obszar do objęcia wsparciem.

Metodologia wyliczenia wskaźników

1. Liczbę ludności obszarów wyliczono na podstawie danych ewidencji ludności urzędu Miejskiego w Iławie. Uzyskane dane opisywały liczbę ludności w podziale na ulice miasta. Informację o liczbie ludności na danym obszarze wyliczono poprzez agregację zgodnie z przynależnością danej ulicy do danego obszaru. Liczba ludności poszczególnych obszarów charakteryzowała się w następujący sposób:

Miasto Iława – 32 308 mieszkańców

obszar nr 1 – 5 843 mieszkańców

obszar nr 2 – 10 977 mieszkańców

obszar nr 3 – 5 437 mieszkańców

2. Kryterium: Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia

Wskaźnik: Liczba osób korzystająca z zasiłków na 1 tys. ludności.

Dane pozyskano z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie. Informacje zostały zaktualizowane na dzień 1.08.2010 r. Uzyskane dane opisywały liczbę osób korzystającą z zasiłków w podziale na ulice miasta. Informację o liczbie korzystających z zasiłków na danym obszarze wyliczono poprzez agregację zgodnie z przynależnością danej ulicy do danego obszaru. Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iławie liczba osób korzystająca z pomocy społecznej charakteryzowała się w następujący sposób:

Miasto Iława – 2560 osób

obszar nr 1 – 757 osób

obszar nr 2 – 1196 osób

obszar nr 3 – 223 osoby

3. Kryterium: Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia

Wskaźnik: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Dane pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Iławie . Uzyskane informacje opisywały liczbę osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w podziale na ulice miasta dla 2006 roku. Z Urzędu Miejskiego w Iławie pozyskano informację dotyczącą ludności w wieku produkcyjnym Informację o liczbie bezrobotnych wyliczono poprzez agregację zgodnie z przynależnością danej ulicy do danego obszaru. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w liczba osób długotrwale bezrobotnych w 2006 roku wynosiła:

Miasto Iława – 514 osób

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

obszar nr 1 – 109 osób

obszar nr 2 – 193 osoby

obszar nr 3 – 77 osób

Według danych Urzędu Miejskiego w Iławie liczba osób w wieku produkcyjnym wynosiła:

Miasto Iława – 21384 osoby

obszar nr 1 – 3867 osób

obszar nr 2 – 7265 osób

obszar nr 3 – 3599 osób

4. Kryterium: Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

Wskaźnik: Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem

Dane pozyskane z Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie zostały zaktualizowane na dzień 31.12.2009 r. Uzyskane dane opisywały liczbę przestępstw stwierdzonych ogółem w podziale na ulice miasta. Informację o liczbie przestępstw wyliczono poprzez agregację zgodnie z przynależnością danej ulicy do danego obszaru. Według danych Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie liczba przestępstw stwierdzonych ogółem w 2009 roku wynosiła:

Miasto Iława – 1458 przestępstw

obszar nr 1 – 282 przestępstwa

obszar nr 2 – 507 przestępstw

obszar nr 3 – 87 przestępstw

5. Kryterium: Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej

Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Dane pozyskano z ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Miasta Iławy. Informacje zostały zaktualizowane na dzień 1.08.2010 r. Uzyskane dane opisywały liczbę podmiotów gospodarczych w podziale na ulice miasta. Informację o liczbie podmiotów gospodarczych wyliczono poprzez agregację zgodnie z przynależnością danej ulicy do danego obszaru. Według danych Burmistrza miasta Iława liczba podmiotów gospodarczych charakteryzowała się w następujący sposób:

Miasto Iława – 1413 podmiotów gospodarczych
obszar nr 1 – 403 podmioty gospodarcze
obszar nr 2 – 607 podmiotów gospodarczych
obszar nr 3 – 168 podmiotów gospodarczych

6. Kryterium: Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego

Wskaźnik: Udział budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków

Dane pozyskano z mapy zasadniczej miasta Iławy. Dzięki oprogramowaniu geoinformatycznemu (EwMapa, ArcGIS) zliczono liczbę budynków mieszkalnych, a następnie zbadano podłączenie budynków do sieci wodociągowej (zasada przecinania) W oprogramowaniu geoinformatycznym złączono informację o

budynkach mieszkalnych z poszczególnymi obszarami rewitalizacji. Z przeprowadzonej analizy wynika że na obszarze miasta liczba mieszkalnych budynków zwodociągowanych charakteryzuje się w następujący sposób:

Miasto Iława – 2577 budynków mieszkalnych zwodociągowanych
obszar nr 1 – 276 budynków mieszkalnych zwodociągowanych
obszar nr 2 – 1000 budynków mieszkalnych zwodociągowanych
obszar nr 3 – 34 budynki mieszkalne zwodociągowane

Z przeprowadzona analizy wynika że ogólna liczba budynków mieszkalnych charakteryzuje się w następujący sposób:

Miasto Iława – 2855 budynków mieszkalnych
obszar nr 1 – 315 budynków mieszkalnych
obszar nr 2 – 1111 budynków mieszkalnych
obszar nr 3 – 34 budynki mieszkalne

Wskaźnik: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków

Dane pozyskano z mapy zasadniczej miasta Iławy. Dzięki oprogramowaniu geoinformatycznemu (EwMapa, ArcGIS) zliczono liczbę budynków mieszkalnych. Informację o datach budowy budynków uzyskano z ewidencji gruntów i budynków

Starostwa Powiatowego w Iławie. Według danych Starostwa Powiatowego na dzień 1.08.2010 r. liczba budynków mieszkalnych zbudowanych przed 1989 rokiem charakteryzuje się w następujący sposób:

Miasto Iława – 2096 budynki mieszkalne
obszar nr 1 – 262 budynków mieszkalnych
obszar nr 2 – 867 budynków mieszkalnych
obszar nr 3 – 27 budynków mieszkalnych

Z przeprowadzona analizy wynika że ogólna liczba budynków mieszkalnych charakteryzuje się w następujący sposób:

Miasto Iława – 2855 budynków mieszkalnych
obszar nr 1 – 315 budynków mieszkalnych
obszar nr 2 – 1111 budynków mieszkalnych
obszar nr 3 – 34 budynki mieszkalne

7. Kryterium: Niekorzystne trendy demograficzne

Wskaźnik: Saldo migracji (różnica między liczbą ludności napływającej a odpływającej)

Saldo migracji obszarów rewitalizowanych wyliczono na podstawie danych ewidencji ludności urzędu Miejskiego w Iławie (dane za rok 2006). Uzyskane dane opisywały liczbę zameldowań i wymeldowań w podziale na ulice miasta.

Informację o saldzie migracji na danym obszarze wyliczono poprzez agregację zgodnie z przynależnością danej ulicy do danego obszaru.

Saldo migracji na analizowanych obszarach charakteryzowało się w następujący sposób:

Miasto Iława – odpływ 232 osób

obszar nr 1 – odpływ 96 osób

obszar nr 2 – odpływ 99 osób

obszar nr 3 – odpływ 130 osób

3.4. Oczekiwane wskaźniki realizacji

Jako **wskaźniki realizacji** w programie rewitalizacji proponuje się przyjąć następujące wskaźniki:

- Liczba budynków poddanych rewitalizacji
- Liczba zrewitalizowanych obszarów
- Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru
- Liczba projektów zapewniających zrównowazenie i poprawę atrakcyjności miast i miasteczek
- Liczba projektów promujących firmy, przedsiębiorczość i nowe technologie
- Liczba projektów oferujących usługi dla promowania równych szans i społecznej inkluzji dla mniejszości i młodych ludzi
- Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektu

IV. Plan działań rewitalizacyjnych na terenie miasta Iława

W ramach programu rewitalizacji przewidziano do wykonania zadania o charakterze przestrzennym (techniczno-materialnym), gospodarczym, jak również działania o charakterze społecznym. Wszystkie te działania zostaną wykonane w latach przyjętych do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji 2007-2015.

W ramach konsultacji społecznych z mieszkańcami miasta Iława, jednostkami samorządu terytorialnego i innymi potencjalnymi beneficjentami zostało zgłoszonych do Lokalnego Programu Rewitalizacji 26 wniosków (w tym wnioski z Lokalnego Programu rewitalizacji z roku 2005), z których 17 podlegało odrzuceniu, ze względu na niekwalifikowaność projektów do realizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

4.1. Plan działań przestrzennych (techniczno-materialnych) w latach 2007-2011

Tabela 18. Wykaz planowanych działań przestrzennych w latach 2007-2011

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (lata)					Opis projektu	Instytucja finansująca - uczestnicząca	Łącznie nakłady w latach 2007 – 2011 w zł
		2007	2008	2009	2010	2011			
1	Humanizacja Osiedla Podleśnego - etap 1						Modernizacja dróg, chodników, parkingów, urządzenie zieleni, wymiana wyposażenia placów zabaw, mała architektura, modernizacja elewacji, dachu, docieplenie budynków. Projekt dotyczy obiektów przy ul. Wiejskiej 1,5,9,13,15, Baczyńskiego 1,1A,2,4,6, Okulickiego 1A, 2,3,4,5,7, 1 Maja 16A,20A, 22, 22A, Brata Alberta 4,6,6A, a także działek o numerach geodezyjnych 534/2, 537/26,537/27, 536/5, 431/1, 431/3, 431/2, 537/28, 537/29,537/32,537/36,537/35,537/44,537/42,537/41, 537/45,537/47, 537/22, 537/19, 537/51, 537/34, 537/33,537/40,537/37,537/43,537/48	Spółdzielnia Mieszkaniowa L.WŁ. „PRACA”	3 950 000
2	Humanizacja Osiedla Kopernika - etap 1						Modernizacja dróg, chodników, parkingów, urządzenie zieleni, wymiana wyposażenia placów zabaw, mała architektura, modernizacja elewacji, dachu, docieplenie budynków. Projekt dotyczy obiektów przy ul. Asnyka 1A,3A,5A, Sobieskiego 45, 45A, 45B,47,47A,47B,47C,49,51,53,55, Kopernika 3,3A,3B,3C,3D,5, Wojska Polskiego 22,22A,22B, Skłodowskiej 19,21, Smolki 25A, Gdańska 2A,2B,2C,2D, 1 Maja 2,6A,8, Andersa 2C, Plac Gdański, a także działek o numerach geodezyjnych 47/3,48,47/1,47/2,196/6,199/7,196/1,194/2,199/5,199/17 196/2,196/3,199/18,130,216/4,28/1,216/4,216/20,216/19, 216/8,215/7,216/9,215/8,229/4,228,229/3,139/13,33/9,136/7, 136/5,212/3,212/4,212/5,212/6,191/1,213,214,139/12,136/2	Spółdzielnia Mieszkaniowa L.WŁ. „PRACA”	2 190 000
3	Humanizacja Osiedla Stare Miasto - etap 1						Modernizacja dróg, chodników, parkingów, urządzenie zieleni, wymiana wyposażenia placów zabaw, mała architektura,	Spółdzielnia Mieszkaniowa	3 715 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

						modernizacja elewacji, dachu, docieplenie budynków. Projekt dotyczy obiektów przy ul. Niepodległości 12,14,17,15, Mierosławskiego 1,2,3,4,6A,8, Bandurskiego 1,2,4, Piotra Skargi 1,2,3, Grunwaldzkiej 7A,3A,5, Królowej Jadwigi 7,9,16A,18A,18B,20A,22A, Narutowicza 3,5, ul. Kościuszki 12,13,13A,13B,15A,18A,18B,39,39A, a także działek o numerach geodezyjnych 183/2,180/3,180/4,193/2,183/1,183/3,183/4,185/2,185/3, 182/1,186/5,190/1,190/2,180/5,180/6,185/1,193/1,193/3,185/4, 182/2,186/4,190/3,119/2,118/2,115/2,115/4,100/28,100/27, 90/3,90/2,90/1,195/4,63,61/4,64/13,61/3,62/10,62/11,62/14, 32/4,34/2, 36/7,151,150,103/2,104,36/6	L.WŁ. „PRACA”	
4	Humanizacja Osiedla XXXlecia - etap 1					Modernizacja dróg, chodników, parkingów, urządzenie zieleni, wymiana wyposażenia placów zabaw, mała architektura, modernizacja elewacji, dachu, docieplenie budynków. Projekt dotyczy obiektów przy ul. 1 Maja 29,31,31A, 13,15,15A,15B, Kasprowicza 1, Skłodowskiej 24,26,29, Smolki 6C,4,6,4A,6A,2A, Smolki 12, a także działek o numerach geodezyjnych 25/365,25/38,25/20,25/35,25/41,25/31,25/43,25/34,25/37, 25/39,25/40,25/32,150/6,150/3,150/5,151/2,27/1,220,25/42	Spółdzielnia Mieszkaniowa L.WŁ. „PRACA”	3 575 000
5	System wizyjnego monitorowania miasta					Tworzenie stref bezpieczeństwa, zapobieganie przestępczości	Miasto Iława	5 295 000
6	Adaptacja budynku dawnego młyna położonego przy ulicy Sobieskiego 12					Adaptacja zabudowy, modernizacja budynku danego młyna z końca XIX w, nadanie nowej funkcji	IPB Sp. z o.o.	10 000 000
7	Modernizacja Wieży Ciśnień					Modernizacja dachu i konstrukcji dachowej, konserwacja, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja infrastruktury technicznej	Iławskie Wodociągi Sp. z o.o.	250 000
8	Rewitalizacja budynku zabytkowego przy ulicy Sienkiewicza 10					Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz renowacja i urządzenia terenu przy budynku zgodnie z wytycznymi konserwatora	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	1 000 000
9	Rozbudowa i modernizacja obiektu Powiatowego Szpitala w Iławie					Poprawa jakości opieki zdrowotnej w powiecie iławskim poprzez podniesienie standardów usług medycznych, zwiększenie usług świadczonych przez szpital	Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w	30 230 110

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

						przy południowej linii muru miejskiego na cele muzeum – cennej placówki kulturotwórczej		
b)	Rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej przy Zespole Szkół im. Konstytucji 3-go Maja w Iławie oraz Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie					<p>Rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej przy Zespole Szkół im. Konstytucji 3-go Maja w Iławie oraz Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie. <u>Zakres prac:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa wewnętrznej drogi pożarowej (obsługującej obszar rewitalizowany) - budowa miejsc parkingowych (wielofunkcyjny plac publiczny), - budowa ciągów pieszych - renowacja i budowa dojścia do warsztatów szkolnych - budowa wejścia na teren szkoły z Bulwaru Jana Pawła II (schody) - odbudowa murków ograniczających skarpy, renowacja muru ceglanego - opaska wokół sali sportowej - elementy małej architektury - wycinka drzew kolidujących z inwestycją i zagospodarowanie zieleni - odwodnienie parkingu z podłączeniem do istniejącej na terenie szkoły kanalizacji deszczowej, - przebudowa i budowa odcinków kanalizacji deszczowej, - odcięcie nie funkcjonującego, ze względu na brak przepływu do wylotu, odcinka kanalizacji deszczowej, - budowa oświetlenia wewnętrznej drogi i parkingu - montaż dwóch separatorów koalescencyjnych. 	Powiat Iławski	1.500.000
15	Rewitalizacja zabytkowego budynku Ratusza Miejskiego					Odnowienie zabytkowego budynku ratusza	Miasto Iława	1 000 000
16	Rewitalizacja budynku byłej siedziby urzędu skarbowego w Iławie					Rewitalizacja budynku zabytkowego po urzędzie skarbowym na cele mieszkalno-usługowe	Miasto Iława	6 000 000
17	Rewitalizacja obiektu dawnego Młyna w Iławie przy ulicy Ostródzkiej					Przystosowanie budynku zabytkowego na cele usługowe	Miasto Iława	10 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

18	Rewitalizacja kamienicy z oficyną przy ulicy Kościuszki					Rewitalizacja zabytkowego budynku	Miasto Iława	6 000 000
19	Rewitalizacja zabytkowej willi w Iławie przy ul. Ostródzkiej					Rewitalizacja zabytkowego budynku	Miasto Iława	6 000 000
20	Rewitalizacja zabytkowej kamienicy w Iławie przy ul. Kościuszki 15					Rewitalizacja zabytkowego budynku	Miasto Iława	8 000 000
21	Rewitalizacja budynku w Iławie przy ulicy Kościuszki 29					Rewitalizacja zabytkowego budynku	Miasto Iława	8 000 000
22	Odnowienie osiedla mieszkaniowego przy ulicy Jasielskiej					Odnowienie zespołu budynków wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków i położonych w zdegradowanej części miasta	Iławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	9 695 000
23	Rewitalizacja przestrzeni publicznej osiedla tzw. Kolejowego między ulicami: Kopernika, 1Maja, Andersa, J.III.Sobieskiego					1.Poprawa bezpieczeństwa oraz warunków życia mieszkańców poprzez rewitalizację budynków. 2.Przebudowa i modernizacja ciągów pieszo-jezdných, elewacji budynków, instalacji oświetleniowej ciągów pieszo jezdných-latarnie, utworzenie placów rekreacyjnych oraz placów zabawa dla dzieci, odtworzenie terenów zielonych. 3. Dla poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego zainstalowanie monitoringu.	Wspólnota Mieszkaniowe: Bratek-ul. Andersa 6, U JACKA-ul. Andersa 8, POD LIPĄ-ul. Andersa 10, PERKOZ-ul. J.III.Sobieskiego 24, RÓŻA-ul. J.III.Sobieskiego 20a, ŻONKIL-ul. Kopernika 13.	5 000 000
24	Renowacja muru wzdłuż fosy przy Kościele Parafii Przemienienia Pańskiego w Iławie					Adaptacja do istniejącej architektury staromiejskiej – zakres w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków (np. podniesienie muru , obłożenie nową cegłą , wbudowanie kolumnienek, itp.)	Wspólnota Mieszkaniowa „WIDOK” Iława	100 000,00 PLN

Tabela 19 zawiera łączne koszty działań o charakterze przestrzennym na terenie rewitalizowanym w latach 2007-2011 wraz z podziałem na podmioty finansujące:

Tabela 19. Koszty działań przestrzennych w latach 2007-2011

Nazwa podmiotu	Wymagane nakłady w PLN
Miasto Iława	1 050 295 000 PLN
IPB Sp. z o.o.	10 000 000 PLN
Iławskie Wodociągi Sp. z o.o.	250 000 PLN
Spółdzielnia Mieszkaniowa L. Wł. „PRACA”	13 450 000 PLN
Powiatowa stacja sanitarno-epidemiologiczna	1 000 000 PLN
Szpital Powiatowy	38 013 984,51 PLN
Gimnazjum Samorządowe nr 1	1 705 000 PLN
Starostwo Powiatowe	3 225 000 PLN
Iławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	9 695 000 PLN
Wspólnoty Mieszkaniowe: Bratek-ul. Andersa 6, U JACKA-ul. Andersa 8, POD LIPĄ-ul. Andersa 10, PERKOZ-ul. J.III.Sobieskiego 24, RÓŻA-ul. J.III.Sobieskiego 20a, ŻONKIL-ul. Kopernika 13.; WIDOK Iława	5 100 000 PLN

4.2. Plan działań gospodarczych w latach 2007-2011

Tabela 20. Wykaz planowanych działań gospodarczych w latach 2007-2011

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (lata)					Instytucja finansująca - uczestnicząca	Łącznie nakłady w latach 2007 – 2011 w zł
		2007	2008	2009	2010	2011		
1	Okienko przedsiębiorczości w Urzędzie Miasta Iławy						Gmina Miejska Iława	350 000
2	Organizacja Muzeum regionalnego Dziedzictwa w Iławie						Gmina Miejska Iława	677 000
3	Promocja Miasta Iława						Gmina Miejska Iława	500 000

4.3. Plan działań społecznych w latach 2007-2011

Tabela 21. Wykaz planowanych działań społecznych w latach 2007-2011

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadań (lata)					Instytucja finansująca - uczestnicząca	Łącznie nakłady w latach 2007 – 2011 w zł
		2007	2008	2009	2010	2011		
1	Zagospodarowanie terenu przy Gimnazjum Nr 2 w Iławie						Gmina Miejska Iława	1 620 000
2	Rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych						Zespół Szkół Ogólnokształcących w Iławie	3 084 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

3	Rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych					Zespół Szkół im. Konstytucji 3 maja w Iławie	4 466 000
4	Rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych					Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie	113 000
5	Rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych					Zespół Szkół im. Bohaterów Września 939 roku w Iławie	247 000
6	Budowa kompleksu sportowego przy ul. Sienkiewicza w Iławie (lata realizacji 2009-2015)					Gmina Miejska Iława	40 000 000
a	Boisko sportowe wraz z budową fragmentu drogi dojazdowej – nawierzchnia z trawy sztucznej						4 500 000
b	Modernizacja głównego boiska piłkarskiego z budową bieżni lekkoatletycznej, modernizacją trybun i dróg dojazdowych						30 500 000
c	Budowa krytych kortów tenisowych						5 000 000
7	Rozbudowa i unowocześnienie zaplecza społeczno-wychowawczego w budynku przy ul. Okulickiego 1A w Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej „Praca” w Iławie					Spółdzielnia Mieszkaniowa „Praca” w Iławie	900 000

4.4. Plan działań rewitalizacyjnych w latach 2012-2015

Działania przestrzenne

- Humanizacja Osiedla Podleśnego– etap 2.
- Humanizacja Osiedla Kopernika – etap 2.
- Humanizacja Osiedla Stare Miasto – etap 2.
- Humanizacja Osiedla XXXlecia– etap 2.
- Kontynuacja projektu rozbudowy szpitala powiatowego im. Władysława Biegańskiego w Iławie.
- Kontynuacja projektu organizacji centrum rehabilitacji z ośrodkiem rehabilitacji dziennej.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacji Starego Miasta.
- Kontynuacja projektu rewitalizacji zabytkowego budynku Ratusza Miejskiego.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacja budynku byłej siedziby urzędu skarbowego w Iławie.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacja obiektu dawnego Młyna w Iławie przy ulicy Ostródzkiej.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacja kamienicy z oficyną przy ulicy Kościuszki.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacja zabytkowej willi w Iławie przy ul. Ostródzkiej.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacja zabytkowej kamienicy w Iławie przy ul. Kościuszki 15.
- Kontynuacja projektu Rewitalizacja budynku w Iławie przy ulicy Kościuszki 29.
- Kontynuacja projektu Odnowienie osiedla mieszkaniowego przy ulicy Jasielskiej
- Renowacja muru wzdłuż fosy przy Kościele Parafii Przemienienia Pańskiego w Iławie
- Utworzenie Muzeum Regionalnego w Iławie – kontynuacja
- Rewitalizacja terenu z poprawą estetyki przestrzeni publicznej przy Zespole Szkół im. Bohaterów Września 1939 Roku w Iławie
- Rewitalizacja plaży miejskiej w Iławie – etap I modernizacja pomostu; etap II rewitalizacja części lądowej.

Działania gospodarcze

- Organizacja Muzeum Regionalnego Dziedzictwa w Iławie – etap 2.
- Promocja Miasta Iława – etap 2.

Działania społeczne

- Kontynuacja projektu Zagospodarowanie terenu przy Gimnazjum Nr 2 w Iławie
- Kontynuacja projektów związanych z rozbudową i unowocześnieniem szkolnictwa.
- Budowa kompleksu sportowego przy ul. Sienkiewicza w Iławie (lata realizacji 2009-2015)

V. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2007-2015

Źródłami finansowania zadań objętych lokalnym programem rewitalizacji będą:

- środki własne budżetu Miasta
- środki wspólnot mieszkaniowych budynków objętych programem rewitalizacji
- środki Spółdzielni Mieszkaniowych w Iławie
- środki z budżetu państwa
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej
- partnerstwo publiczno-prywatne
- kredyty, poręczenia

Wykorzystanie kapitału prywatnego do finansowania usług publicznych jest już stosowane w całej Europie. W Polsce partnerstwo publiczno – prawne wprowadziła uchwalona przez Sejm 28 lipca 2005 roku Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym (ppp).

Partnerstwo publiczno-prywatne, w rozumieniu ustawy, to oparta na umowie o partnerstwie publiczno-prywatnym współpraca podmiotu publicznego i partnera prywatnego, służąca realizacji zadania publicznego. (Art. 2 ust. 2 ppp).

W tabeli 22 przedstawieni są wszyscy beneficjenci, w podokresie 2007-2011 wraz z rozbiem kosztów finansowania realizacji projektu, zgodnie z obowiązującym układem procentowym:

- Beneficjent (15% kosztów inwestycji)
- Budżet kraju (10%)
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (75%)

Tabela 22. Zestawienie kosztów realizacji zadań przestrzennych w latach 2007-2011 z uwzględnieniem dotacji z funduszy strukturalnych i budżetu kraju

	Nazwa podmiotu finansującego	Łącznie 2007-2011
Zadania realizowane przez Miasto Iława	Miasto Iława (15%)	163 544 250 PLN
	Budżet kraju (10%)	109 029 500 PLN
	EFRR (75%)	817 721 250 PLN
	Razem	1 090 295 000 PLN
Zadania realizowane przez IPB	IPB (15%)	1 500 000 PLN
	Budżet kraju (10%)	1 000 000 PLN
	EFRR (75%)	7 500 000 PLN
	Razem	10 000 000 PLN
Zadania realizowane przez SM PRACA	SM PRACA (15%)	2 017 500 PLN
	Budżet kraju (10%)	1 345 000 PLN
	EFRR (75%)	10 087 500 PLN
	Razem	13 450 000 PLN
Zadania realizowane przez Wodociągi	Wodociągi (15%)	37 500 PLN
	Budżet kraju (10%)	25 000 PLN
	EFRR (75%)	187 500 PLN
	Razem	250 000 PLN
Zadania realizowane przez Powiatowa stację sanitarno-epidemiologiczną	Beneficjent (15%)	150 000 PLN
	Budżet kraju (10%)	100 000 PLN
	EFRR (75%)	750 000 PLN
	Razem	1 000 000 PLN
Zadania realizowane przez Szpital Powiatowy	Beneficjent (15%)	5 702 097,67 PLN
	Budżet kraju (10%)	3 801 398,45 PLN
	EFRR (75%)	28 510 488,38 PLN

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

	Razem	38 013 984,51 PLN
Zadania realizowane przez gimnazjum samorządowe nr 1	Beneficjent (15%)	255 750 PLN
	Budżet kraju (10%)	170 500 PLN
	EFRR (75%)	1 278 750 PLN
	Razem	1 705 000 PLN
Zadania realizowane przez Starostwo Powiatowe	Beneficjent (15%)	483 500 PLN
	Budżet kraju (10%)	322 500 PLN
	EFRR (75%)	2 418 750 PLN
	Razem	3 225 000 PLN
Zadania realizowane przez Iławskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Beneficjent (15%)	1 454 250 PLN
	Budżet kraju (10%)	969 500 PLN
	EFRR (75%)	7 271 250 PLN
	Razem	9 695 000 PLN
Zadania realizowane przez Wspólnoty Mieszkaniowe: Bratek-ul. Andersa 6, U JACKA-ul. Andersa 8, POD LIPĄ-ul. Andersa 10, PERKOZ-ul. J.III.Sobieskiego 24, RÓŻA-ul. J.III.Sobieskiego 20a, ŻONKIL-ul. Kopernika 13. oraz WIDOK Iława	Beneficjent (15%)	765 000 PLN
	Budżet kraju (10%)	510 000 PLN
	EFRR (75%)	3 825 000 PLN
	Razem	5 100 000 PLN

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

VI. System wdrażania - wybór prawnej formy zarządzającego programem

Warunkiem obowiązywania Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Iława jako aktu prawa funkcjonującego w Iławie jest jego przyjęcie do realizacji na mocy Uchwały Rady Miejskiej w Iławie. Akt ten wskaże wolę Rady Miejskiej do zharmonizowanego jego rozwoju na zasadach określonych w Programie LPR. Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów każdego dokumentu planistycznego jest skuteczny i przemyślany system jego wdrażania.

Zadania przewidziane do realizacji w okresie 2007-2015 będą koordynowane i zarządzane przez Burmistrza Miasta Iławy i jego Urząd. W ramach procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Burmistrz Miasta Iławy połowa zarządzeniem zespół ds. rewitalizacji, który będzie odpowiadał bezpośrednio za zarządzanie programem i jego ciągłą aktualizację.

VII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława stanowi dokument otwarty, ponadkadencyjny, określający cele i programy działań na kilkanaście lat. Poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby aktualizowany w zakresie dostosowania się do zmieniających się uwarunkowań.

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych oraz programów jak i sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji projektów inwestycyjnych oraz osiągnięcia planowanych wskaźników produktów i rezultatów dla poszczególnych inwestycji.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie **rzeczowym i finansowym**.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w LPR i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu,
- wskaźniki oddziaływania.

Monitoring finansowy obejmował będzie dane realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych.

Ocena programów (projektów i zadań inwestycyjnych), ma przebiegać według trzech aspektów odnoszących się do trzech stanów procesów realizowanych w praktyce:

- ex-ante - ocena poprzedzająca realizację procesu, nazywana oceną prospektywną, polega na sprawdzeniu poprawności ustalenia struktury operacyjnej procesu wykonawczego i struktury organizacyjnej, w której proces ten ma być realizowany;
- mid-term - Ocena bieżąca, sprawowana w czasie realizacji procesu, polega na śledzeniu przebiegu procesu realizowanego w podsystemie wykonawczym, z punktu widzenia jego zgodności z założoną strukturą operacyjną oraz sprawdzaniu zgodności osiągniętych rezultatów pod względem ilościowym, jakościowym i czasowym z celami zdekomponowanymi na zadania;
- ex-post Przeprowadzona po zakończeniu działania objętego programem ocena retrospektywna, polega na konfrontacji osiągniętych rezultatów z założonymi celami. Stanowi ona podstawę oceny sprawności realizacji oraz trafności przyjętych wzorców działań.

Do monitorowania oceny realizacji programu i jego aktualizacji, służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągnięte wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania. Na system okresowej analizy, monitorowania i aktualizacji składają się:

- Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji;
- Partnerzy:
  - partnerzy indywidualni i radni jako reprezentanci ogółu mieszkańców miasta,
  - mieszkańcy miasta,
  - przedsiębiorcy,
  - bankowcy,
  - organizacje pozarządowe,
  - partnerzy instytucjonalni,
  - inni partnerzy.

Plan działań dla przebiegu procesu rewitalizacji i informacje o jego realizacji:

- przebieg i kolejność realizacji poszczególnych zadań w określonych przedziałach czasowych
- informacje o realizacji działań i zadań

Określony sposób oceny przebiegu realizacji procesu rewitalizacji

- analiza osiągniętych w danym okresie wskaźników podczas:
  - a) spotkań zespołu koordynacyjnego – nie rzadziej niż raz na kwartał
  - b) spotkań zespołu koordynacyjnego z partnerami, według określonego harmonogramu.

Integracja społeczeństwa

Zasadniczym celem integracji społecznej jest zapewnienie wyczerpującej i zrozumiałej informacji oraz takich dróg jej obiegu, żeby uzyskać partycypację społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma:

- zapewnić partnerom programu dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji;
- pobudzić ich do wdrażania własnych opinii;
- nawiązać porozumienie pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji, a zespołem koordynacyjnym.

Podstawą partycypacji jest informacja, wymieniana pomiędzy partnerami, a zespołem koordynacyjnym w procesie komunikacji społecznej, zorganizowanej w sprawny system.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji, w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

Na system komunikacji społecznej składają się:

- Podmiot inicjujący proces komunikowania się - zespół koordynacyjny
- Podmiot odbierający informacje - partnerzy indywidualni i zbiorowi
- Określone informacje:
  - wiadomości zaznajamiające oraz o specyficznym tzw. pedagogicznym charakterze, wyjaśniające zagadnienie rewitalizacji i potrzebę realizacji programu;
  - wiadomości z bieżącej realizacji programu;
  - wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji.
- Określony sposób komunikowania się:
  - środki komunikacji społecznej bezpośredniej, takie jak kontakty i spotkania burmistrza Miasta Iława (zespół koordynacyjny) z mieszkańcami, a także kontakty i spotkania mieszkańców z urzędnikami podczas załatwiania spraw.
  - środki komunikacji społecznej pośredniej, m.in.: relacje dziennikarzy, prasy, radia, telewizji (informacja prasowa, konferencje, wywiady); ulotki, biuletyny, informatory, wydawnictwa, ogłoszenia; strona internetowa).

- System wykorzystywać może:
  - dokumentację (uchwały Rady Miejskiej w Iława, zarządzenia i decyzje Burmistrza Miasta Iława, ustalenia zespołu koordynacyjnego);
  - wywiad (bieżące informacje o sytuacji);
  - badania sondażowe (wywiad kwestionariuszowy, wywiad telefoniczny, ankieta wypełniana przez respondenta).

Celem działań związanych z promocją programu jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców:

- beneficjentów projektów/mieszkańców gminy,
- środowiska przedsiębiorców,
- organizacji pozarządowych,
- partnerów społecznych.

Sprawność i efektywność działania systemu komunikacji społecznej zależy z jednej strony od zaangażowania, umiejętności, sposobu pozyskiwania, analizowania i oceny informacji od mieszkańców, a z drugiej strony od umiejętności doboru form i środków przekazywania informacji.

Definicje przydatne potencjalnym beneficjentom w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych

Analiza SWOT - metoda pozwalająca przeanalizować atuty i słabości regionu wobec szans i zagrożeń stwarzanych przez otoczenie.

Audyt - ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji – ich legalności, gospodarności, celowości, rzetelności. Audyt jest zazwyczaj przeprowadzany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji (audyt wewnętrzny) lub przez firmę zewnętrzną (audyt zewnętrzny).

Beneficjent końcowy – jednostka, która jest odpowiedzialna za zlecenie odbiorcy (projektodawcy) realizacji projektu. Jest to jednostka przyznająca pomoc. Do obowiązków beneficjentów końcowych należy też m.in. ogłaszanie konkursów, przeprowadzanie oceny formalnej wniosków, organizowanie prac Komisji Oceny Projektów, podpisywanie umów z projektodawcami, monitorowanie realizacji projektów, wypłata lub zwrot kosztów poniesionych przez projektodawców, przedkładanie wniosków o płatność do Instytucji Pośredniczącej i przedkładanie Instytucji Pośredniczącej raportów z realizacji działania.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Iława

Beneficjent Ostateczny (BO) – Osoba, instytucja lub środowisko (grupa społeczna) bezpośrednio korzystająca z wdrażanej pomocy.

Cele polityki strukturalnej UE - cele służące osiągnięciu spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej.

Dokumenty programowe (operacyjne) - dokumenty w postaci programów lub planów rozwoju, opracowywane na potrzeby wydatkowania środków wstępnie przyznanych (alokowanych) danemu obszarowi lub sektorowi przez Komisję Europejską w ramach Funduszy Strukturalnych. Określają m.in. cele i główne kierunki wydatkowania środków na podstawie analizy aktualnej sytuacji i trendów rozwojowych danego obszaru lub sektora, kryteria i sposoby realizacji konkretnych projektów, osoby i instytucje odpowiedzialne za wykonanie określonych zadań oraz szacowaną wielkość i rozbić środków z uwzględnieniem współfinansowania ze wszystkich osiągalnych źródeł budżetowych. Dokumentami programowymi są np. Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, jego Uzupełnienie oraz Poradnik Projektodawcy i Poradnik Beneficjenta Końcowego.

Działanie - grupa projektów realizujących ten sam cel. Działanie stanowi etap pośredni między priorytetem a projektem.

EQUAL - jedna z Inicjatyw Wspólnotowych, w ramach której wsparcie kierowane jest dla projektów służących promowaniu nowych sposobów zwalczania wszelkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy, dotyczących zarówno osoby bezrobotne, jak i zatrudnione. Inicjatywa ta finansowana jest z EFS.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), European Regional Development Fund (ERDF) - jeden z pięciu funduszy strukturalnych, którego zadaniem jest

zmniejszanie różnic w poziomie rozwoju gospodarczego regionów państw członkowskich Unii Europejskiej.

Europejski Fundusz Społeczny (EFS), European Social Fund (ESF) - jeden z Funduszy Strukturalnych, który powołany został w celu wspierania wspólnotowej polityki społecznej. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich. Ze środków funduszu finansowane są głównie szkolenia zawodowe, stypendia, praktyki zawodowe, doradztwo i pośrednictwo zawodowe, analizy i badania dotyczące rynku pracy itp.

Ewaluacja - ocena oddziaływania pomocy strukturalnej Wspólnoty w odniesieniu do postawionych jej celów oraz analiza jej wpływu na problemy strukturalne. Jest ona prowadzona przed rozpoczęciem programu - ocena wstępna (tzw. ex-ante), w trakcie programu - ocena bieżąca (tzw. interim) i po zakończeniu - ocena końcowa (tzw. ex-post).

Fundusz Spójności (Kohezji) - instrument ekonomiczno-polityczny Komisji Europejskiej, nie należący do Funduszy Strukturalnych i wdrażany na poziomie wybranych państw, a nie regionów.

Fundusze Strukturalne - zasoby finansowe UE służące realizacji polityki strukturalnej. Celem polityki strukturalnej jest pomoc słabiej rozwiniętym regionom i sektorom gospodarek państw członkowskich i w konsekwencji zmniejszenie różnic w poziomie rozwoju i życia pomiędzy poszczególnymi obszarami. Na fundusze strukturalne składają się: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej Sekcja Orientacji (EFOiGR) oraz Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa (FIWR).

Grant - bezpośrednia płatność o charakterze niekomercyjnym, dokonywana przez Jednostkę Kontraktującą na rzecz określonego beneficjenta w celu podjęcia przez niego odpowiednich działań promujących np. cele polityki strukturalnej UE.

Grupa docelowa / ostateczny beneficjent - osoba, instytucja lub środowisko (grupa społeczna) bezpośrednio korzystająca z wdrażanej pomocy np. biorąca udział w szkoleniach organizowanych przez projektodawców.

Inicjatywy Wspólnoty - programy finansowane z funduszy strukturalnych, mające na celu rozwiązanie problemów występujących na terenie całej Unii Europejskiej. Liczba i charakter Inicjatyw Wspólnotowych ulegają zmianom w zależności od zidentyfikowanych problemów mających wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskiej. W latach 2000-2006 są to: EQUAL, INTERREG, LEADER + i URBAN.

Instytucja Płatnicza - jedna lub kilka instytucji lub organów krajowych, regionalnych lub lokalnych, wyznaczonych przez państwo członkowskie w celu przygotowania i przedkładania wniosków o płatności oraz otrzymywania płatności z Komisji Europejskiej. W Polsce Instytucją Płatniczą jest Departament Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów.

Instytucja Pośrednicząca - jednostka podlegająca Instytucji Zarządzającej, której Instytucja Zarządzająca przekazuje część uprawnień. Do zadań Instytucji Pośredniczącej należy m.in. zagwarantowanie prawidłowości operacji finansowych, przedkładanie i potwierdzanie wniosków o płatność do Instytucji Zarządzającej, przygotowywanie rocznej prognozy wydatków oraz rocznego raportu o nieprawidłowościach w realizacji programu.

Instytucje rynku pracy - są to: publiczne służby zatrudnienia, niepubliczne instytucje rynku pracy oraz wszystkie instytucje wpływające na rynek pracy poprzez kształtowanie i obsługę procesów na nim zachodzących. Należą do nich np. pracodawcy, instytucje szkolące.

Instytucje Zarządzające - to instytucje odpowiedzialne za zarządzanie poszczególnymi programami operacyjnymi. Przed realizacją programu operacyjnego Instytucja Zarządzająca przygotowuje uzupełnienie danego programu operacyjnego i przekazuje do akceptacji Komitetowi Monitorującemu program operacyjny, a następnie przesyła do Komisji Europejskiej. W gestii Instytucji Zarządzającej leży też zapewnienie, że wydatki współfinansowane środkami pochodzącymi z UE są poprawnie zarządzane i księgowane oraz, że wszystkie instytucje zaangażowane w zarządzanie danym programem operacyjnym mają od momentu rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków zapewnione odpowiednie zaplecze techniczne i zdolność administracyjną.

Instytucja Zarządzająca stoi także na straży zgodności z prawem wspólnotowym zarządzania i wdrażania pomocy operacyjnej oraz zgodności z politykami Wspólnoty Europejskiej operacji podejmowanych w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Jest ona również odpowiedzialna za zgodność z wspólnotowymi zasadami polskich zasad zawierania kontraktów publicznych i pomocy publicznej. Instytucja Zarządzająca dostarcza Instytucji Płatniczej wnioski o płatność zgodnie z wszelkimi wytycznymi wydanymi przez tę instytucję. Do zadań Instytucji Zarządzającej należy również przygotowanie i wdrożenie planu działań w zakresie informacji i promocji danego programu operacyjnego. Instytucja Zarządzająca ma obowiązek, przez co najmniej trzy lata od daty ostatniej płatności przekazanej przez Komisję Europejską, przechowywać wszelką dokumentację związaną z realizacją projektów.

Jednostka monitorująco-kontrolna EFS - jednostka współdziałająca z Instytucją Zarządzającą i Instytucją Płatniczą, odpowiedzialna za monitorowanie i kontrolę poprawności zakwalifikowania wydatków do finansowania z EFS oraz kontrolę przestrzegania ustalonych procedur i zasad udzielania pomocy z EFS.

Komisja Oceny Projektów – komisja powoływana przez Końcowego Beneficjenta do oceny merytorycznej wniosku o finansowanie projektu. Ocena Komisji stanowić będzie

podstawę do ułożenia listy rankingowej projektów i rekomendowanych do akceptacji dyrektorowi instytucji beneficjenta końcowego. W skład Komisji wchodzić przedstawiciele instytucji beneficjenta końcowego. Mogą w niej także uczestniczyć niezależni eksperci powołani w ramach Pomocy Technicznej Programu.

Komitet Monitorujący – komitet powoływany przez Instytucję Zarządzającą w celu zapewnienia właściwego monitorowania, ewaluacji oraz efektywnego wdrażania Programu Operacyjnego. Jego zadaniem jest m.in. zapobieżenie jednostronnym ocenom, wypracowanie kryteriów i sposobu oceny programu, nadzorowanie postępów w osiąganiu założonych celów i rezultatów wdrażania programu operacyjnego, a także podejmowanie decyzji o zmianach w realizacji programu. W jego skład wchodzi przedstawiciele wszystkich jednostek i środowisk zaangażowanych we zarządzanie i wdrażanie SPO RZL, a także przedstawiciele partnerów.

Komitet Sterujący – dla każdego z trzech Priorytetów SPO RZL powołano osobny Komitet Sterujący. Komitety są powoływane przez Instytucję Pośredniczącą. Są one odpowiedzialne m.in. za zatwierdzanie i ocenę realizacji ramowych planów działania Beneficjentów Końcowych.

Konkurs – procedura mająca na celu wyłonienie najlepszych Projektów składanych przez Ostatecznych Odbiorców [Beneficjentów].

Kontrakt wojewódzki - Instrument wspierania rozwoju regionalnego, w ramach którego samorzady otrzymują z budżetu państwa dotacje na wsparcie realizacji zadań własnych, wynikających z wojewódzkich strategii i programów rozwoju wpisujących się w cel i priorytety strategicznych dokumentów rządowych.

Kontrola finansowa - mechanizmy i środki zapewniające prawidłowe funkcjonowanie procesu gromadzenia i dysponowania funduszami Wspólnoty.

Koszty kwalifikowane - są to koszty niezbędne dla realizacji projektu, które zostały uwzględnione w budżecie projektu, spełniają wymogi efektywnego zarządzania finansami, zostały poniesione po podpisaniu umowy z Beneficjentem Końcowym, są poparte stosownymi dokumentami oraz zgodne z przepisami Unii Europejskiej i krajowymi.

Kryteria wyboru projektów - określony zestaw wymogów formalnych i merytorycznych, zawartych w Uzupełnieniu Programu, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych. W przypadku EFS kryteria wyboru projektów formułowane są przez Instytucję Zarządzającą, a następnie aprobowane przez Komitet Monitorujący.

Lider – Ostateczny Odbiorca [Beneficjent], który zgłasza wniosek o dofinansowanie realizacji Projektu w imieniu wszystkich Partnerów i odpowiada przed Instytucją Wdrażającą za jego realizację.

Monitorowanie - proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania projektów, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami realizacji. Może ono dotyczyć zarządzania środkami pochodzącymi z Funduszy Strukturalnych lub postępów w realizacji programów i projektów.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO) są dokumentem określającym działania o charakterze rozwojowym, jakie Rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych.

Obszary wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) - Rozporządzenie Rady i Parlamentu Europejskiego nr 1784/1999 w sprawie EFS określa obszary wspierające i uzupełniające działania nakierowane na rozwój zasobów ludzkich i rynku pracy – tzw. obszary wsparcia EFS. Są to:

- aktywna polityka rynku pracy,
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- kształcenie ustawiczne,
- doskonalenie kadr gospodarki oraz rozwój przedsiębiorczości,
- równość szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Okres programowania - okres obowiązywania dokumentów programowych, stanowiących podstawę ubiegania się o pomoc ze środków Funduszy Strukturalnych. Obecny okres programowania to lata 2007-2013.

Partner – organizacja spełniająca te same kryteria co Ostateczny Odbiorca [Beneficjent], współpracująca przy przygotowywaniu i realizacji Projektu, zgodnie z podpisaną umową lub porozumieniem o współpracy.

Partnerstwo - włączenie w proces podejmowania decyzji i ich realizację odpowiednich szczebli władz wspólnotowych i krajowych, jak również instytucji i środowisk regionalnych oraz lokalnych najlepiej znających potrzeby i możliwości swego regionu. Jest to jedna z zasad wdrażania Funduszy Strukturalnych.

Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) - dokument przyjęty przez Komisję Europejską w uzgodnieniu z danym państwem członkowskim, po dokonaniu oceny Narodowego Planu Rozwoju. Zawiera strategię i priorytety działań Funduszy Strukturalnych i państwa członkowskiego, ich cele szczegółowe, wielkość przyznanego wkładu Funduszy

i innych środków finansowych. Dokument ten winien być podzielony na priorytety i wdrażany za pomocą jednego lub kilku programów operacyjnych.

Programy Operacyjne - to elementy wdrażające Podstawy Wsparcia Wspólnoty. Ich treść wynika bezpośrednio z celów i strategii ich osiągnięcia określonych w Narodowym Planie Rozwoju. Można by powiedzieć, że są to tematy, w ramach których przyznawana będzie pomoc z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Każdy z programów operacyjnych składa się z priorytetów, których elementami są poszczególne działania będące szczegółowym określeniem sposobu osiągnięcia celów NPR.

W skład PWW wchodzi 7 programów operacyjnych, z czego 5 współfinansowanych z jednego funduszu strukturalnego – są to tak zwane Sektorowe Programy Operacyjne SPO (SPO Wzrost konkurencyjności Przedsiębiorstw, SPO Transport, SPO Rozwój Zasobów Ludzkich, SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwój Obszarów Wiejskich, SPO Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb). Jeden z programów operacyjnych – Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – współfinansowany jest z 2 funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego i jest on zarządzany na poziomie krajowym, ale wdrażany w systemie zdecentralizowanym w województwach. Z kolei program operacyjny Pomoc Techniczna służy wsparciu wdrożenia funduszy strukturalnych.

Dokument przyjmowany jest przez Komisję i służy wdrażaniu Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Składa się ze spójnego zestawienia priorytetów, zawierającego działania wieloletnie, które mogą być wdrażane przez jeden lub kilka Funduszy, jeden lub kilka innych dostępnych instrumentów finansowych. Mogą one mieć charakter horyzontalny lub odnosić się do konkretnych sektorów gospodarki.

Programowanie - proces organizowania, podejmowania decyzji i finansowania prowadzący do przygotowania dokumentów programowych. Przebiega on w kilku etapach i ma

na celu przede wszystkim przygotowanie realizacji programów, na bazie wieloletniej współpracy oraz wspólnych działań Wspólnoty i państw członkowskich.

Projekt – przedsięwzięcie realizowane w ramach Działania, opisane we wniosku, będące przedmiotem umowy o dofinansowanie projektu zawartej pomiędzy Instytucją Wdrażającą a Ostatecznym Odbiorcą [Beneficjentem].

Projektodawca / ostateczny odbiorca - jednostka składająca wniosek do Końcowego Beneficjenta na realizację projektu współfinansowanego z EFS.

Ramowy Plan Realizacji Działania (RPRD) – dokument strategiczny opracowywany przez Instytucję Wdrażającą na dany rok realizacji Działania.

Raportowanie - sprawozdawanie przez instytucję zarządzającą postępu z wdrażania EFS. Raportowanie dotyczy także projektodawców, którzy zobowiązani są do składania do Beneficjenta Końcowego raportów kwartalnych, rocznych i końcowych służących informowaniu o postępach i ewentualnych trudnościach wynikłych podczas realizacji projektu.

Refundacja wydatków - zrekompensowanie przez Komisję Europejską wydatków realizowanych w ramach pomocy - po ich poświadczeniu przez instytucję płatniczą. Refundacja wydatków dokonywana jest w postaci płatności okresowych.

Regionalny Komitet Sterujący (RKS) –w przypadku 2 Priorytetu rekomenduje Zarządowi Województwa Ramowe Plany Realizacji Działania, sporządzane przez Beneficjentów Końcowych [Instytucje Wdrażające] oraz opiniuje projekty własne Beneficjentów Końcowych [Instytucji Wdrażających].

Rezultaty - bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego programu lub projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia programu lub projektu u ostatecznych beneficjentów, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.

Rozwój regionalny - wzrost potencjału gospodarczego regionów oraz trwała poprawa ich konkurencyjności i poziomu życia mieszkańców, co przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Studium wykonalności - studium przeprowadzone w fazie formułowania projektu, weryfikujące czy dany projekt ma dobre podstawy do realizacji i czy odpowiada potrzebom przewidywanych beneficjentów.

System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności (SIMIK) – instrument wspierający monitorowanie i zarządzanie programami operacyjnymi jak i poszczególnymi projektami Podsystem Europejskiego Funduszu Społecznego (PEFS) – gromadzi informacje na temat Beneficjentów Ostatecznych oraz monitoruje efekty zrealizowanego wsparcia po zakończeniu wdrażania poszczególnych projektów.

Wdrażanie - realizacja projektu/programu. Etap wdrażania następuje po etapie programowania.

Wkład prywatny Ostatecznego Odbiorcy [Beneficjenta] – są to środki Ostatecznego Odbiorcy [Beneficjenta] uwzględnione w budżecie Projektu, których wysokości nie uwzględnia się przy obliczaniu wysokości dofinansowania.

Wniosek – wniosek o dofinansowanie Projektu przygotowany przez Ostatecznego Odbiorcę [Beneficjenta]. Standardowy formularz składany przez projektodawcę w celu uzyskania wsparcia ze środków pomocowych.

Wniosek o płatność - wniosek kierowany przez Instytucję Zarządzającą do instytucji płatniczej w celu dokonania okresowych płatności na rzecz beneficjentów końcowych. Płatności te umożliwiają zwrot kosztów poniesionych przez projektodawców.

Wnioskodawca - podmiot ubiegający się o wsparcie w ramach Priorytetu 2 ZPORR.

Wskaźniki - miara: celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (np. ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska).

Wskaźniki oddziaływania - wskaźniki odnoszące się do konsekwencji danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów.

Wspólnota Europejska (WE) - wspólnota, której celem jest stworzenie wspólnego rynku oraz unii gospodarczo-walutowej, a także dzięki wdrożeniu wspólnej polityki i działań, wspieranie w całym ugrupowaniu harmonijnego i zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia i ochrony socjalnej, równości praw kobiet i mężczyzn, zrównoważonego i nieinflacyjnego wzrostu, wysokiego stopnia konkurencyjności i spójności gospodarczej, wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, podnoszenie standardu i jakości życia, gospodarczej i społecznej spójności oraz solidarności między państwami członkowskimi. Działania Wspólnoty są regulowane wspólnymi politykami, do których należą: wspólna polityka rolna, wspólna polityka handlowa, wspólna polityka transportowa i polityka ochrony środowiska, polityka regionalna i strukturalna WE, unia gospodarczo-walutowa, wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa.

Współfinansowanie ze źródeł krajowych - środki pochodzące z budżetu państwa, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i środków Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, które w zależności od Działania, zapewniają współfinansowanie realizacji projektów. Wkład krajowy przewiduje również udział środków prywatnych.

Wydatki kwalifikowane ogółem – ogół kosztów, które kwalifikują się do refundacji ze środków Funduszy Strukturalnych, poniesionych w trakcie realizacji Projektu oraz w trakcie wdrażania, zarządzania, monitorowania programów, w ramach których powyższy projekt jest realizowany.

Zamówienia publiczne - opłacane przez zamawiającego usługi, dostawy lub roboty budowlane wykonywane przez dostawców lub wykonawców.

SPIS TABEL

Tabela 1. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie miasta Iława	31
Tabela 2. Drogi krajowe.....	38
Tabela 3. Drogi wojewódzkie	38
Tabela 4. Drogi powiatowe	39
Tabela 5. Ulice powiatowe.....	39

Tabela 6. Połączenia kolejowe w ciągu doby (miasto Iława)	40
Tabela 7. Struktura wykształcenia ludności miasta Iławy	50
Tabela 8. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Iławie w latach 2000 - 2006	54
Tabela 9. Szkoły podstawowe w Iławie, rok 2000 i 2006	60
Tabela 10. Gimnazja w Iławie, rok 2000 i 2006	60
Tabela 11. Sytuacja demograficzna analizowanych miast w 2006 r.	65
Tabela 12. Sytuacja mieszkaniowa analizowanych miast w 2006 r.	66
Tabela 13. Szpitale w 2003 r.	67
Tabela 14. Zakłady opieki zdrowotnej w 2006 r.	67
Tabela 15. Apteki w 2006 r.	68
Tabela 16. Infrastruktura komunalna	68
Tabela 17. Budżety analizowanych miast w 2000 i 2006 r.	69
Tabela 18. Wykaz planowanych działań przestrzennych w latach 2007-2011	98
Tabela 19. Koszty działań przestrzennych w latach 2007-2011	103
Tabela 20. Wykaz planowanych działań gospodarczych w latach 2007-2011	105
Tabela 21. Wykaz planowanych działań społecznych w latach 2007-2011	105
Tabela 22. Zestawienie kosztów realizacji zadań w latach 2007-2011 z uwzględnieniem dotacji z funduszy strukturalnych i budżetu kraju	109

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Pracujący w Iławie w latach 2000 – 2006	45
Rysunek 2. Pracujący wg sektora ekonomicznego w Iławie w 2003 r.	46
Rysunek 3. Stopa bezrobocia oraz liczba bezrobotnych wg płci w Iławie w latach 2000 – 2007	48
Rysunek 4. Główne źródła utrzymania mieszkańców Iławy w 2002 r.	49
Rysunek 5.. Współczynnik urodzeń i zgonów w Iławie w latach 2000 – 2006	53
Rysunek 6. Struktura płci i wieku ludności Iławy w 2002 r.	54
Rysunek 7. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w Iławie w 2006 r.	56
Rysunek 8. Obciążenie demograficzne miasta Iławy w latach 2002 – 2006	57
Rysunek 9. Prognoza ludności miasta Iławy na lata 2010 – 2030	58
Rysunek 10. Obszary Rewitalizacji	84

PODSUMOWANIE - UZASADNIENIE

do modyfikacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Iława przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Iławie Nr LIII/643/10 z dnia 30 czerwca 2010 r.

Na podstawie art. 55 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Tj.: Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z p. zm.), zwanej dalej „ustawą” formułuje się niniejsze podsumowanie zawierające uzasadnienie wprowadzenia modyfikacji do Lokalnego Programu Rewitalizacji zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Ławie Nr LIII/643/10 z dnia 30 czerwca 2010 r.

W dniu 31 marca 2010 r. do Urzędu Miasta w Ławie wpłynął wniosek od Starosty Ławskiego dotyczący uwzględnienia w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ława zadania pod nazwą: „Rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej przy Zespole Szkół im. Konstytucji 3 Maja w Ławie oraz Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczych w Ławie”.

Ponadto Wydział PIM Urzędu Miasta Ławy zgłosił do zmian wprowadzenie zadania pod nazwą „Budowa Muzeum Regionalnego Dziedzictwa w Ławie”. Obydwa zgłoszone projekty zdaniem Burmistrza nie stanowiły znaczącej modyfikacji, gdyż nie powodowały wyznaczenia żadnych dodatkowych obszarów rewitalizacji ani też nie wprowadzały nowego zagadnienia. Stanowiły one uszczegółowienie wyznaczonego już kierunku rewitalizacji nazwanego „Rewitalizacja Starego Miasta”.

Po uzyskaniu szczegółowych informacji od Starostwa (tj. karty projektu), na podstawie art. 48 ustawy w dniu 9 kwietnia 2010r. Burmistrz wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie o opinię, co do odstąpienia od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla wskazanych wyżej modyfikacji. Jednocześnie jeżeli odpowiedź na powyższe byłaby pozytywna, to tym samym pismem zwrócono się z prośbą o podanie zakresu prognozy oddziaływania na środowisko w oparciu o art. 53 ustawy.

W dniu 26 kwietnia 2010r. RDOŚ w Olsztynie wydał opinię, że projekty stanowią istotną modyfikację i realizacja postanowień LPR po uwzględnieniu zmian może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko (pismo znak: RDOŚ-28-WOOS-6613-01-035/10/MT z dnia 21.04.2010r.). Podał też zakres prognozy (pismo znak: RDOŚ-28-WOOS-6613-01-035/10/MT z dnia 22.04.2010r.) W uzasadnieniu swojego stanowiska RDOŚ podał, że szczególnie duża ilość zadań do wykonania została zaplanowana w projekcie „Rewitalizacja i poprawa estetyki przestrzeni publicznej przy Zespole ...” a zadanie dotyczące muzeum zostało zlokalizowane na obiektach zabytkowych posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego a także w sąsiedztwie obszarów przyrodniczo cennych (jeziora). Stąd uznano za zasadne przeprowadzenie procedury.

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak ZNS-4302-51/30/W/2010 z dnia 26.04.2010 r. również wydał opinię w powyższej sprawie, jednakże stwierdził, iż w jego ocenie postanawia się odstąpić od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny

oddziaływania na środowisko dla modyfikowanego LPR Miasta Ławy. W uzasadnieniu swojego postanowienia napisał on, iż wprowadzenie ww. zadań inwestycyjnych (o podobnym charakterze do inwestycji poprzednio ujętych w dokumencie) stanowi niewielką modyfikację Programu. Realizacja nowych zadań nie spowoduje znaczącego zwiększenia możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym zdrowie ludzi), nie zmieni się także rodzaj tych oddziaływań. Inspektor Sanitarny wskazał również, że zalecenia wskazane już w poprzednio opracowanej prognozie oddziaływania na środowisko pozostają obowiązujące dla nowych zadań inwestycyjnych.

Biorąc pod uwagę, że w tej samej sprawie organy opiniujące wydały 2 różne stanowiska, Burmistrz podjął decyzję o przeprowadzeniu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz o sporządzeniu prognozy ooś. W związku z powyższym 17 maja 2010 r. zlecono sporządzenie prognozy ooś.

W dniu 26 maja na Sesji Rady Miejskiej w Ławie podjęto uchwałę o przystąpieniu do opracowania projektu modyfikacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Ławy (uchwała Rady Miejskiej w Ławie Nr LI/631/10).

Zgodnie z art. 39 i 40 ustawy Burmistrz Miasta Ławy wydał komunikat zawiadamiający społeczeństwo o możliwości zapoznania się z projektem modyfikacji LPR oraz gromadzoną dokumentacją w tej sprawie, które zostały wyłożone do publicznego wglądu w pokoju Nr 214 Urzędu Miasta Ławy przy ul. Niepodległości 13; 14 – 200 Ława. Uwagi i wnioski można było składać w formie pisemnej, ustnie lub pocztą elektroniczną w nieprzekraczalnym terminie do 24 czerwca 2010r. Komunikat wywieszono na tablicach ogłoszeń w zwyczajowo przyjętych miejscach na terenie miasta oraz podano na stronie internetowej BIP Urzędu Miasta w dniu 2 czerwca 2010r.

W dniu 11 czerwca 2010r. zakończono opracowanie prognozy oddziaływania modyfikacji LPR na środowisko według wymagań RDOŚ oraz przesłano projekt dokumentu wraz z prognozą do uzgodnienia do organów (pisma znak PIM.2213-5/10 z 11 czerwca 2010r.). Jednocześnie tekst opracowanej prognozy ooś zamieszczono do publicznego wglądu na stronie BIP w dniu 11 czerwca 2010r.

W dniu 15 czerwca 2010r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wydał opinię na podstawie art. 57 ust.2 ustawy dotyczący projektu modyfikacji LPR Ława i uzgodnił prognozę ooś (pismo znak: RDOŚ-28-WOOS-6613-01-057/10/MT z dnia 14 czerwca 2010r.), dając następujące zalecenia: zobowiązać inwestora (Starostwo Powiatowe w Ławie) do tego, aby przed dokonaniem wycinki drzew, krzewów oraz żywopłotu przeprowadził rzetelne rozeznanie przyrodnicze (inventaryzację), pozwalające wykluczyć możliwości występowania chronionych gatunków grzybów, owadów i innych bezkręgowców, dla których drzewa (zwłaszcza stare) mogą stanowić znakomite i

dogodne siedliska. Zdaniem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, rozwiązaniem optymalnym z punktu widzenia ochrony cennego krajobrazu naturalnego i zachowania jego walorów estetycznych byłoby zachowanie istniejącej zieleni naturalnej oraz ochrona terenu zieleni i zadrzewień, zaś wycinkę należy traktować jako ostateczność. Burmistrz pismem z dnia 16 czerwca 2010 r. poinformował Starostwo Powiatowe w Ławie o zastrzeżeniach realizacji przedsięwzięcia.

Inspektor Sanitarny uzgodnił projekt modyfikacji LPR Ława wraz z prognozą oddziaływania na środowisko pismem znak ZNS-4302-71/51/W/2010 z dnia 17.06.2010r. Inspektor Sanitarny wydał zalecenia dotyczące konieczności stosowania środków bezpieczeństwa ograniczających negatywny wpływ procesu budowlanego na środowisko.

Cały przebieg postępowania dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z opiniami i uzgodnieniami organów były na bieżąco udostępniane społeczeństwu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ława w menu *Tablica ogłoszeń*, podmenu: *Komunikaty Burmistrza*:

http://bip.umilawa.pl/59/191/Komunikat_Burmistrza_Miasta_Ławy_o_przystapieniu_do_opracowania_projektu_modyfikacji_Lokalnego_Programu_Rewitalizacji_Miasta_Ława/ oraz w menu: *Programy strategiczne Miasta Ławy*; podmenu: *Lokalny Program Rewitalizacji*, adres: http://bip.umilawa.pl/121/188/Projekty_zmian_Lokalnego_Programu_Rewitalizacji_Miasta_Ławy/

Podczas okresu, w którym można było składać wnioski do projektu dokumentu nie wpłynął żaden inny wniosek. W związku z powyższym przyjmuje się modyfikację dotychczas obowiązującego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ławy w kształcie jak wyłożono do konsultacji społecznych oraz do organów opiniujących.